

26.330

1893: januári (=1.) szám.

AZ ÁLLATOK ÖRE.

AZ

ORSZÁGOS ÁLLATVÉDELMI EGYESÜLET
KÖZLÖNYE.

4 számban teljes

SZERKESZTI

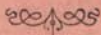
Dr. SZALKAY GYULA,

AZ EGYESÜLET IGAZGATÓ-TITKÁRA,

ÁLLAMI FŐREÁLTANODAI RENDES TANÁR, AZ AARAU, BÉCSI, BRÉMAI,
DRESDAI ÉS TURINI ÁLLATVÉDŐ-EGYESÜLETEK TISZTELETBELI TAGJA

frász

M. N. MŰZEM KÖNYVTÁRA
Nyomtatv. Nővedéknapió
1897. év. 365. sz.

BUDAPEST, 1893.

RÓZSA K. ÉS NEJE KÖNYVNYOMDÁJA.

Egyesületi mondanivalók.

Hivatalos helyiség: **Budapest, IV. kerület, kalap-utca 12., I. emelet, 4. ajtó.**

Hivatalos órák naponként délután 3—6-ig tartanak, amikor a pénztáros felvilágosítást ad, feljelentéseket, tagsági nyilatkozatokat, tagdíjakat stb.-t elfogad.

Az igazgató-titkárral pedig szerdán és szombaton 3—6-ig lehet értekezni.

Az évi-díj beküldésének könnyebbitésére e számhoz vidéki tagtársaink számára postautalványt mellékelünk. Három hónapon túl a tagdíjak az illetők költségére postamegbizással fognak beszerezni.

Kérjük azon tagtársainkat, kik tagsági díjukkal még hátralékban vannak, a tagsági díjat az egyesület hiv. helyiségébe minél előbb beküldeni.

Legfontosabb és legégetőbb szükség fiókegyesületek alakítása, kérve kérjük tagtársainkat, legyenek szivesek ismerőseik körében oda hatni, hogy a humanitásnak minden ágára, tehát az állatvédelemre is terjeszszék ki figyelmüket, hogy minél több fiók alakíttassék.

Alapszabályaink legfontosabb pontjait ime ide iktatjuk:

Kivonat az Állatvédő Országos Egyesület alapszabályaiból.

Czélja.

2. §. a) Az állatokat mindenféle kínzás és zaklatás ellen, a fennálló törvények keretén belül mozgó eszközökkel megvédelmezni; ide értvén a madarak elfogása és fészkeiknek kirablása ellen való megvédelmezését is.

b) Oda törekedni, hogy az országban minél nagyobb számmal létesüljenek ehhez hasonló célú egyesületek.

4. §. Az egyesület nem a hatóság ellenében, hanem annak támogatására van hivatva. Ennélfogva mindent megtesz arra nézve, hogy jogi személy jellegével felruházta közhasznú, és ugy erkölcsileg, mint gazdasági tekintetben fontos működését minél hathatóbbá tehesse.

Eszközök.

5. §. a) Jóindulatu felvilágosító közbelépés által, szükség esetén a hatóság közbenjöttével az állatok zaklatásának és kínzásának megakadályozása.

b) Jó példával előljárva az oktatólag és felvilágosítólag való hatás.

c) Az okszerű állatvédelemnek irodalmi úton való terjesztése, kivált az iskolára és serdülő ifjúságra való tekintettel is.

d) Előadások segítségével, melyeket az egyesület ugy a főváros egyes kerületeiben, valamint az ország különböző helyein a létező előítéletek eloszlatása és fiókegyesületek létesítése céljából kiválóbb szakférfiak által tartat,

AZ ÁLLATOK ÖRE

Megjelenik
január, ápril,
július és
október 1-én.

Előfizetési ár
nem tagok részére
2 frt az egész évre.

Az egyesületi
tagok 1 frtnyi tagdíj
fejében kapják: az
„Állatok öre“-t,
az „Állat-
védők naptárát“
és a többi kiad-
ványainkat.

Szerkeszti az
Országos Állatvédő
Egyesület meg-
bízásából

Dr. SZALKAY GYULA
igazgató-titkár.

Hivatalos helyiség:
IV. kalap-utca 12. szám.

Szerkesztő lakása:
II. Fazekas-tér 8. I. em.

Azokért
szólalunk fel, kik
magukért nem
tudnak beszélni.

HIVATALOS RÉSZ.

Az Országos Állatvédő Egyesület választmányá-
nak jelentése az 1892-ik évről.

Tisztelt Közgyűlés!

Ismét egy határponthoz, az év végére jutottunk; illő tehát, hogy számot vessünk magunkkal: miképpen használtuk fel a lefolyt időt a humanizmus érdekében: az állatvédelmi ügy meghonosítására, megszilárdítására és terjesztésére.

Ha tavaly az „Állatok öre“ megalakításával az első lépést tettük az állatvédelmi eszmék terjesztésére, úgy az idén a 3., 4. és 5-ik számban megjelent cikkekkel fejlesztettük ez eszmét és velök oly szellemi kimeset nyujtottunk tagjainknak, hogy azokon épültek és lelkesedtek, és minthogy eszmék más eszméknek ébresztői szoktak lenni, a kihintett mag a reménylett gyümölcsöt hozta és tovább hozni is fogja.

Nagyobb és maradandóbb lendületet adnak az állatvédelem ügyének azon dolgozatok, melyek pályadíjjal ki lettek tüntetve. Magyarország állatorvosai részére következő tételek voltak kitzüve:

1. Miképpen kell állatainkat okszerűen táplálni?
2. Hogyan kell állatainkat czélszerűen szállítani?
3. Miről ismerjük meg, hogy állatunk beteg?

A beérkezett pályamunkák közül a következő jeligés levéllel ellátott dolgozatoknak íteltetett oda egynek-egynek a 40 frtra szabott pályadíj:

- ad 1. Jelige: *Se sokat, se keveset, hanem eleget és jót etess.*
 ad 2. Jelige: *Azokért szólalunk fel, kik magukért nem tudnak beszélni.* Állatok öre.
 ad 3. Jelige: *Ki a minék nem mestere, hőhéra az annak.*

Közmondás.

A jeligés levelek felbontása után, mindhárom kérdésre: Monostori Károly állatorvos-akadémiai tanár neve tűnt ki.

A beküldött számos dolgozatok közül, a bíráló bizottság által elfogadott kisebb dolgozatok az „Állatok Óré“-ben fognak napvilágot látni, nagyobb elbeszélések pedig önálló füzetekben. Egy nagyobb dolgozat, mely 44 önálló elbeszélésből áll, és a melyben az állatvédelmi törvény, a miniszteri és egyéb, megyei és városi rendeletek elbeszélési modorban, a nép nyelvén ismertetve vannak, a bírálók egyhangu ítélete szerint, mint kiváló és ügyünknek nagy szolgálatot tevő munka, 200 koronával lesz kitüntetve. A kiváló dolgozat neve: „Ne bántsd az állatot“, szerzője K. Nagy Sándor törvényszéki bíró Nagyváradon. E mű február hóban meg fog jelenni és a tagoknak szétküldetni.

Mint országos egyesület nemcsak a főváros szűk határára, hanem minden megyére, szóval az egész országra akarjuk egyesületünk erkölcsnemesítő hatását kiterjeszteni. Hogy ezt elérhessük, kiadtuk az „Állatvédők naptárát“. Hogy ez az egész országban ismeretessé váljék, gróf Csáky Albin vallás- és közoktatásügyi m. k. miniszternek 2000 és gróf Bethlen András földmívelésügyi m. k. miniszternek 500 példányt ajánltunk fel közegeiknek ingyen való szétosztására. A kultuszminiszter ő nagyméltósága Magyarország összes tanfelügyelőségei útján a tanítók között fogja szétosztatni és így a neveléssel foglalkozó egyének legelőször fognak a mi eszméinkkel ismeretséget kötni, ők vannak hivatva az állatvédelmi eszmék terjesztésére; nemcsak a gyermekekre hathatnak szívnemesítőleg, hanem közvetlen a nép zömére is.

Az egész országban akarjuk az állatvédelmi eszméket terjeszteni, hogy ne csak a nép, hanem a tudományos világ működésünkről tudomást szerezzen, igazgató titkárunk a magyar orvosok és természetvizsgálók Brassón tartott XXVI-ik vándorgyűlésén „Humanizmus az állatokkal szemben“ című előadást tartott, mely a „Gyógyászat“ orvosi hetilapban és a nagy gyűlés „Munkálataiban“ megjelent.

Hogy a leendő tanító és tanítónő ne csak az állatvédelemi eszméket ismerje, hanem a dolgok lényegébe is mélyebbre hathasson, annak nevelési jelentőségét ismerje, elnökünk ajánlatát magáénak vallotta a választmány és a Budapesten létező négy tanítóképző intézet magasabb osztályai számára 25—25 frtos pályadíjat tűzött ki. A tetszőlegesen választott témának

legjobb műve 15 frttal, az utána következő 10 frttal jutalmaztatott meg.

Az I. ker. áll. elemi és polgári férfi-tanítóképző intézetből *Kőcze István*, a polgári-iskolai tanítóképző mennyiségtan és term. tud. *szakcsoportjának II. éves* növendéke: „Az állatvédelem és a néptanító“ című dolgozatával nyerte el az első díjat. E pályamunka kitűnő alap gondolatainál és helyes felfogásánál fogva az ezidei „Állatvédő naptárban“ kiadatott. A második díjat *Wirker István*, ugyanezen szakcsoport I. éves növendéke „Állatvédelem“ című és „a szeretet erős mint a halál“ jeligés dolgozatával nyerte el.

A II. kerületi állami elemi tanítónőképző intézetből az első díjat *Szekeres Margit* IV. oszt. növendék az „Egy igaz történet“ című dolgozatával, a második díjat *Stärk Jozefin* III. oszt. növendék a „Cziczatörténet“ című értekezésével nyerte el.

A VI. ker. áll. nevelőnői és polgári isk. tanítónőképző intézet igazgatósága részéről *Török Berta* „Egy este tanítványaim körében“ című elbeszélésének és *Szabó Ilona* „Allaink védelme“ című értekezésének ítéltetett oda a pályadíj.

A róm. kath. képezde a kitűzött határnapig nem küldött be dolgozatot, hosszabbítást kért és így csak a jövő évben számolhatunk róla be.

Röpiratainkat is szaporítottuk az idén egygyel. Kiadtuk husvétkor „a madarak tavaszi kiáltványát“, melyről egyik tekintélyes napilapunk, az „Egyetértés“ következőleg nyilatkozik: „A hozzánk beküldött legújabb röpirat egész terjedelmében közöljük, azon reményben, hogy intelligens olvasóink, kivált a vidéki papok, tanárok, tanítók és községi előljárók szívökre veszik a sokat zaklatott madárvilág ügyét s hatáskörükben mindent elkövetnek, hogy az erdő és mező kis dalnokai, melyek nemesak dalukkal, de a gazdák és erdészek legnagyobb ellenségeinek, a kárttevő rovaroknak a pusztításával is bőven meghálálják irántuk tanusított szeretetünket, kellő nyugalmat és védelmet találjanak fiókáik felnevelése közben. Még csak azt tesszük hozzá, hogy az állatvédő egyesületnek dr. Szalkay szerkesztésében megjelenő kiadványai a legnagyobb pártfogást érdemlik meg, mert ez az egyesület csupán a közérdeket tartva szem előtt, nem kimél sem költséget, sem fáradságot, hogy az egyszerű nép számára irt s az állatvédelem körébe vágó hasznos olvasmányokat juttasson forgalomba.“

Ez eddig tisztelt közgyűlés az eszményi állatvédelem volt, de nemesak az eszményekben, hanem a praktikus állatvédelem terén is működünk. Tél hó idején etettük az égnek szárnya-sait és pedig az egylet költségén 7 helyen. „Az én ujságom“ kiadó cég Singer és Wolfner költségén 5 helyen, ugyanazon nyilvános tanintézetek és árvaházak udvarain, ugyanazon nyil-

város téreken és ligetekben, melyek a tavali évkönyvben fel vannak sorolva.

Lassan, lassan fel kell hagynunk a házak szűk udvarain, a paloták által környezett fővárosi tereken való etetéssel, mivel példáinkon tanult a közönség, lelkesült a tanuló ifjuság, és az ifjusági iratok mindinkább felkarolják a madarak etetését és az apró olvasó közönséget e szívnemesítő sportra buzdítja; mindenütt az utczák mentén, a Dunasoron, a sétatéreken, a piaczkokon látjuk a madarak, a verebek és galambok etetését, ezért hagyjuk csak a város falai között való etetést a közönségnek, vándoroljunk mi ki a ligetek, berkek és hegyek közé, keressük ott az erdők és ligetek énekeseit, etessük azokat ott, ahová a nagy közönség nem jut. A választmány már a múlt télen a zugligetben próba-etetőket állított, és mint az onnét jött jelentés mondja, hogy nemcsak verebek, mint itt a városban, hanem czinke, sármány, rigó, harkály, tengelicze, csíz, kenderike gyűltek össze az etetések alkalmával. A zugligeti vezető tanító azon kérelemmel fordult a választmányhoz, hogy még 6 etető állomást szervezzünk, a liget különböző helyein, és ő az iskolás gyermekekkel fogja azok ellátását eszközölni, miután mint ő mondja „tanítványaim öröme e roppant madársereg látása határtalan“.

Nemcsak a madáretetésre, hanem a madárvédelemre, az éneklő madarak el nem fogására, fészkeik bántatlan hagyására volt törekvésünk irányítva, a főváros derék erdőerei nagy éberséggel figyeltek erdeink diszeire, és a csapda és egyéb fogó eszközök elkobozásával, vagy az illetőknek hatóság elé való vitetésével tettek szolgálatot az állatvédelemnek. Éppen ma lesz alkalma a tisztelt közönségnek az erdőöröket megjutalmazni.

A munkának vértanui, mint ahogy szellemesen egy francia író nevezte a lovat, tehát a munkának vértanui érdekében 33-szor kellett a hatóság kezét igénybe venni; a nagy városokban éppen a ló az, mely legnagyobb szolgálatokat tesz az emberiségnek, és éppen ő az, mely ellen legnagyobb barbárságot követnek el. A terhes lovak érdekében fordultunk a főkapitánysághoz, hogy tél-hó idején a szenes és hasáb-fa szekereknek a meredek szalag-utczába való felhajtást tiltsa el, és az Albrecht-utoni behajtást rendelje el, ugyancsak a főkapitánysághoz fordultunk azon kérelemmel, hogy a lánczhid-köz és a sikló-utczán át közlekedjenek a lisztes és a többi nehéz rakományyal ellátott szekerek, az alagúttal ezáltal a meredek felhajtás elkerülhető és sok durva kínzásnak és túleröltetésnek eleje vehető. A II-ik kerületi előljáróságtól kérelmeztük, hogy az alagúti följarót ne öntözze oly sokszor napjában, mivel a nedves fa-burkolaton a lovak nem tudnak kapaszkodni. Egy ló-usztató felállítása érdekében Füredi Józsefnének a fővárosi tanácshoz beadott kérvényét melegen pártoltuk. A homok-

bányákban előforduló vérlázító kinzások megszüntetése érdekében előterjesztést tettünk. A főkapitány ez iránybani kinzások ellen tehetetlen, azt ajánlja, hogy a városi tanácshoz forduljunk az oda vezető utak jobb karban való tartása miatt. Egy ilyen szabályzati tervezet elkészítése a jövő évi teendőink közé tartozik.

Azon helyzetben is voltunk az idén, hogy egy alapító tagunk ellen feljelentést kellett volna tennünk. Az erős vádlevelet elküldöttük a kapitányság helyett az illető alapítónak azon megjegyzéssel, hogy ismétlés esetében alapszabályaink által ránk ruházott kötelességnél fogva, a hatósághoz kellene áttennünk az ügyet.

A főkapitányság átirata szerint 1891 október 1-től 1892 október 1-jéig állatkinzások miatt elbírált esetek voltak és pedig:

- 1891 negyedik negyedben 69 egyén, 19 nap, 12 órai elzárásban és 188 frt birságban marasztaltatott el.
- 1892 első negyedben 65 egyén, 35 nap, 12 órai elzárásban és 245 frt birságban marasztaltatott el.
- 1892 második negyedben 63 egyén, 17 nap, 12 órai elzárásban és 202 frt birságban marasztaltatott el.
- 1892 harmadik negyedben 101 egyén, 20 nap, 12 órai elzárásban és 443 frt birságban marasztaltatott el.

Az elmarasztalások összegezése: 298 egyén, 93 napi elzárás és 1078 frt birság

Láthatja ebből a tisztelt közgyűlés, hogy az állatvédelem éber szeme a főváros egész terjedelmében résen van, elértük ezt pedig folytonos intésünk és feljelentésünkkel és a rendőrök állandó jutalmazásával.

Az ebekkel, az ebvédelemmel, a szájkosarakkal a lefolyt évben igen sokat foglalkoztunk.

Három ízben tudósítottuk az ebtartó közönséget a napilapok útján, hogy ebzárlatot rendelt el az előljáróság. A fővárosi tanácshoz folyamodtunk és ennek következtében utasítottak az előljáróságok az ebzárlatot velünk rögtön közölni. Megkerestük az előljáróságokat, a tűzoltó-főparancsnokságot és a bérkocsi-ipartestületet, hogy a kutyaitatókat rendben tartsák és a nyári hónapokban naponként többször friss vízzel lássák el.

Steinbach saját maga által feltalált és több államban szabadalmazott szájkosár-mintát megvizsgálás és esetleges ajánlás céljából terjesztett be. E tekintetben Hermann Ottó tiszteletbeli elnökünk két ízben tanulságos előadást tartott, az ebfej biológiai alkata által követelt szájkosárnak milyennek kell lennie? Elhozattuk a brüsszeli belgiumi földmívelésügyi miniszterium részéről szabadalommal felruházott szájkosár-mintákat, melyek között a Steinbach-é is volt. Hermann tudományos és tanuságos előadásban kimutatta, hogy a Steinbach féle szájkosár-minta nem felel meg a biológiai követelményeknek és

azért a maga részéről, valamint a kiküldött bizottság nevében, mely vele három ízben gyűlésezett, nem ajánlhatja a Steinbach-féle szájkosarat. A bizottság pedig a Hermann Ottó által készített és a legközelebbi gyűlésre bemutatandó mintát ajánlhatja.

A választmány Hermann Ottó tiszteletbeli elnökünk szakbeli s tudományos előadásáért, egyszersmind a szájkosár-ügy elkészítésében felmerült temérdek és fáradságos munka némi elismerése fejében 100 frank jutalmat aranyban szavaz meg. Hermann Ottó ezen 100 frankot az egyesületnek ajánlotta fel a legjobb szájkosár-minta elkészítéseért, különben fenntartotta magának, hogy e tekintetben annak idején előterjesztést fog tenni.

A csallóközi szolgabírósnak és a községi bírónak irtunk Hazafi József csallóközi tanító érdekében, kinek hű házőrzőjét suhancok csupa kedvtelésből agyonütötték.

Ugyancsak Hermann Ottó indítványára megkerestük a főkapitányságot, hogy a czirkuszokban és mindenütt, ott hol állatproduktiók tartatnak, egy állatvédő-egyesületi tagnak jelen kellene lennie, hogy az egyesület rögtön érvényesítse szavát, amikor szükséges, a mi igen gyakran fordulhatna elő. A válasz nem volt kedvező, a főkapitány nem talál szabályzatot arra nézve, hogy a czirkusz vagy más igazgatóságot egy jegy közrebocsátására kényszeríthesse.

Élénk eszmecsereben álltunk az idén is a bécsi, drezdai, rigai, berlini, aarai, brémai, hannoverai, berni és sz.-pétervári állatvédő egyesületekkel. A bécsi egyesület a terhes szekerekre fennálló szabályrendeleteket kéri. A szent-pétervári egyesület a peczér-ügyről felvilágosításokat kér, hogyan fogatnak a kutyák, drót, bőr, vagy gummi-drót zsineggel? Egy vagy kétfogatu kocsikban szállíttatnak-e az ebek? Vannak-e külön rekeszük a különböző fajta kutyáknak? A beteg vagy gyanus kutyák részére nines-e külön kocsis, vagy külön rekesz? A kutya-ólak milyenek, világosak, sötétek-e, egy vagy több helyiségből áll? Rekeszekkel bíró, egymásfölöttiek-e? Az ürülék lefolyásáról van-e gondoskodva? A kivégzés hogyan történik. Lebunkózás, felakasztás, mérgezés vagy megfulladás által!

Ezek voltak a fő kérdő-pontok. Hogy ezekre kellően megfelelhessünk, kiküldtük igazgató-titkárunkat, ki két ízben járt Ó-Budán lakó peczérnél. Jelentése nem volt kedvező, a menyében rohamosan előre haladó fő- és székvárosunk a peczér-ügy dolgában a mult századbéli állásponton áll. Megütközéssel jegyezte fel igazgatónk e szomorú állapotokat. A kutya-istálló egy alig 1m² (egy □ méter) nagyságu sötét, ablak nélküli bűzös hely, rekesz és elválasztó fal nélkül, melyben ott létekor vagy 40 kutya egymás hátán guggolva szorult, a legelkényeztetettebb selyem pines a legvakmerőbb mészároskutyával, az egészséges a beteggel, a megmárt a megcsonkítottal voltak együvé zárva. Addig, míg sötétben voltak, csendességben van-

nak, de mihelyt az ajtó felső felét az ember kinyitotta, a marakodás, csaholás, sivitás, ugatás, pokoli zaj kezdődött. A pesti peczérnél vannak ugyan külön drót rekeszek, melyek részint egymás fölött állanak, de az ürülék lefolyásáról nincs gondoskodva, a felső emeletről az alul lakó hátára és fejére folyik a piszok. A kivégezés lebunkózás által, de nem az agyára, hanem egy kemény fával, jávor bunkóval történik; a kutya orrára ütnek, s ha elég erős és ügyes az ütés, állítólag egy csapással kiadja a párát.

Látszik ebből, hogy a peczérügy egy egész tanulmánynyá fejlődik, s nekünk is kötelességünk lesz ezzel is foglalkozni, hogy az állatvédelemnek ez ágát európai színvonalra emelhessek. Szükséges volna, hogy vagy a városi hatóság útján, vagy egyleti erőnkből a jobbpárti peczérésznél rekeszeket csináltassunk, hogy a különböző fajtájú ebek fogságuk ideje alatt el legyenek különítve; ezáltal elejét vesszük azon általános panasznak, hogy amely kutya csak egy napig van a peczérnél, az már hasznavehetetlen.

Hoztunk Höhnemann és Küchler-től Erfurtból rugó és ütőkábítókat, hogy velük nyilvános helyen bemutassuk a disznók elkábítását; nálunk még általános nézet az, hogy disznót csak disznóüvöltéssel képzelhető. Meg akartuk mutatni, hogy a legesekélyebb nesz, a legkisebb rőfögés nélkül is lehet disznót ölni, de sajnos, a hentes ipartársulat ebbeli kérésünkre tagadólag válaszolt, még próbálni, kísérletezni sem akar, a régi schlendrián mellett akar maradni, tovább is akarja kínozni azon állatot, melynek megélhetését köszöni.

Két izben eltévedt vagy kóborló kutyát is hoztak hozzánk, mindkét izben sikerült az illető gazdát kifürkészni és a kutyát gazdájának átadni.

Az óbudai munkástelepi népiskola igazgatósága a tavaly karácsonykor kiosztott jutalomkönyvekből husvétkor még néhányat kért, mivel a gyermekek szülői nagy érdeklődést mutatnak irántuk. 30 példány elbeszélést küldöttünk. Csak örvendhetünk, ha a nép általunk képviselt eszme iránt fogékonysággal bír.

Egy Rudas-fürdői szolga ellen panasz tétetett, mivel kanári madarait sötétben tartja, világosságot, friss levegőt nem bocsát a szegény madarakhoz. Azon tévhitben volt a szolga, hogy jobban és szebben énekel a madár, ha sötétben neveltetik. Felvilágosításokat adtunk és miután azok szívesen fogadtattak, a feljelentéstől elálltunk. Célunk is az, nem büntetni, hanem felvilágosítani, babonát irtani, jó utra téríteni, és ott, ahol azt látjuk, hogy szavunkat fogadják, szívesen oktatunk, szívesen járulunk a szívnemesítéshez, hiszen magunk nemesedünk a nemesítéssel.

Tisztelt közgyűlés! Szomorú lapra térek, fennállásunk óta még soha annyi súlyos veszteséget nem értünk, mint az idén

Haltak, haltak, egyre haltak legjobbaink, egyesületünk oszlopai kidőltek, támaszaink árván hagytak bennünket, szorul a szívünk, ha az elhalt tagjaink igen nagy számán végig tekintünk, köztük: Királyi Pál, egyik alapítónk és 9 éven keresztül vezető elnöke, Etlényi Lajosné, egyesületünk buzgó és odaadó alelnöknője és fáradhatatlan taggyűjtőnk, az erkölesszűnemesítő Irányi Dániel, Klapka György tábornok, Török János, dr. Nagel Emil, Matolay Frigyesné, dr. Czirer Akos, Freistädter Antal, dr. Ribáry Béla, Kern István, Lovas Karolina, Peczek Ida, Thalmayer Lajos, Svirák Jozefin, Práznovszky Ignác, Králik Jenő, Detrich Márton, Motin Teodor és még számosan. A választmány a temetéseknel képviseltette magát és kegyeletének kifejezést is adott, a mennyiben koszorukat küldött az egyes kitűnőségekhez. Örökös tiszteletbeli elnökünk: Királyi Pál elhunytával pedig külön gyászlapot adott ki.

„Az állatok védője és az emberek jóltevője“, felejthetetlen Röck Szilárd halálos napja évfordulóján pedig testületileg vonultunk ki sírjához és szalaggal ellátott koszorút helyeztünk örök álmának nyughelyére.

Matolay Frigyesné, a nemesszívű hölgy, ki élteben az egyforintos tagdíját évenként 5 frttal váltotta be, halálos óráján sem feledkezett meg rólunk: 200 frtot hagyományozott nekünk. Ez összeg alapítványi tőkénkhez csatoltatott. Aldott legyen emléke köztünk.

Nemes Schwartzné Esperance úrhölgy, Khalepáról, Kréta szigetén, ki Elpis Melena irói név alatt európai hirnévre tett szert, ki 64 európai állatvédő egyesületnek tiszteletbeli tagja, a földközi tenger partjain székelő mentő és egyéb emberbaráti egyesületeknek disz-, pártoló- és alapító tagja, a magyar országos állatvédő egyesület számára egy Elpis Melena alapítványt tett és e célra igazgató-titkárunk által 165 frtot küldött, mely a korábban és utólag küldött összegekkel 224 forintra növekedett. Az alapító oklevél szerint e tőke kamatai a magyarországi tanítóképző intézet növendékei számára vannak fenntartva, kik pályázat útján évente e díjat állatvédelmi dolgozatok beküldése által elnyerhetik.

Ezek, tisztelt közgyűlés, ténykedésünknek főbb mozzanatai, méltóztassanak jelentésünket tudomásul venni. Azon kérés-sel bátorkodunk még minden egyes taghoz fordulni, méltóztassanak ügyekvésünket hathatósan támogatni, csak sok tevékeny férfi és sok lelkes nő együttes működése által vihető előbbre az állatvédelmi ügy.

Budapest, 1893. január 7-én.

Dr. Szalkay Gyula
igazgató-titkár.

Dr. Verédy Károly
kir. tanácsos, elnök.

Alapító oklevél, az „Elpis Melena“ alapítványról.

Alulírott a Budapesten székelő Országos magyar Állatvédő-Egyesület részére ezennel 165 o. é. frtot, azaz százhatvanöt forintot küld, mely összeg a már előző években küldött 47 frthoz csatolva 212 azaz kétszáztizenkét frtnyi alapítványi összeget tesz.

2. Ezen tőke „Elpis Melena alapítvány“ czim alatt örök időre szülő tulajdona az országos magyar Állatvédő Egyesületnek.

3. Ezen tőke kamatai oly állatvédelmi dolgozatok pályadíjaira fordítandók, melyek a magyarországi tanítónőképezdek részéről az állatvédő-egyesület által történt pályázathirdetés után beküldetnek.

4. A tanítónőképezdek a helynevek betürendje szerint hivandók fel a részvételre.

5. Két egyenlő értékű dolgozat közül azé legyen az elsőség, mely a „Gemma“ czimű művemben kifejtett elveknek hódol, azaz a vivisectiót elítéli.

6. Kivánom, hogy a tőke az osztrák-magyar általános tisztviselő-egyletben kamatoztatolag helyeztessék el.

Kelt Khalepa, Kréta-szigeten, 1892 julius hó 25-én.

Schwartz Mari Esperance

(P. H.)

Elpis Melena.

Határozati javaslat.

Az országos Állatvédő Egyesület választmánya elhatározza, hogy a legközelebbi közgyűlés elé indítvánnyal járul, melynek értelmében Miklós Aladár cs. és kir. huszárfőhadnagy diszoklevéllel tüntetendő ki azért, mert a Bécs és Berlin között lefolyt katonai versenylovaglás alkalmával az elért elsőrendű record mellett lovát tudatosan úgy kimélte, hogy az továbbra is használható maradt, holott a versenyzők körül többen lovaikat tudatosan agyonnyargalták.

A választmány fölhasználja ez alkalmat arra, hogy a közgyűléssel kimondassa, hogy a lóversenyeknek minden faja csak úgy egyeztethető össze az észszerűséggel s avval az erkölcsi alappal, a melyen a művelt társadalom áll, ha az elért gyorsaság kriteriuma gyanánt a lónak jókarban való maradása állittatik fel, tehát az u. n. „kilovaglás“, mely agyonlovaglásal egyértelmű, töröltetik s ezáltal a lóversenyek egész intézménye a házárdjáték jellegéből kivetköztetve, igazi erőpróbává alakul át.

Beadja:

Hermann Ottó,
tiszt. elnök.

Megokolás.

A maga nemében eddig páratlan Bécs-Berlin közötti katonai versenylovaglás, már indítványozójának magas állásával, de úttörő voltánál és nagy arányainál fogva is, a szó szoros értelmében világhírűvé vált s magára vonta nemesak a közfigyelmet, hanem a szakkörökét is.

Elteltekintve a világsajtó egyéb részeitől, az ilyen dolgokban kiválóan avatott angol sajtó nem habozott kimondani, hogy ennek a versenylovaglásnak, a lovasság használhatóságára nézve, semmi jelentősége nincsen, mert az alapjában véve hatra-vakra — steeple chase — versenylovaglás volt, melyben a lónak a verseny végével való jókarban maradása szóba sem jött, a föltételek között nem szerepelt, daczára annak, hogy *éppen ez alkotja a lovas katonaságnál a legfőbb érdeket*, mert hiszen a ló az, a melyre e fegyvernem jellege alapítva van.

E tekintetnek teljes elhanyagolása okozta azt, hogy a Bécs-Berlin közötti versenylovaglás nem egy mozzanatában a tudatos állatkínzás jellegét öltötte magára, különösen azokban az esetekben, a midőn a később indított versenyzők megtudták az előttük elindultak recordjait s ekkor azon voltak, hogy azokat *a ló élete árán is legyőzzék*.

A hivatalos jelentés pedig konstatalta azokat az eseteket, a melyekben a versenyző lova, a végsőig elesigázva, a célponton halva rogyott össze, sőt azokat is, a melyekben a ló a verseny bevégeztével rövid időn s nyilván a verseny következtében lehelte ki páráját.

Itt konstatalni kell azt, hogy a két első díj nyerteseinek lovai így multak ki s hogy ez a lovaglás, ha mint közönséges versenylovaglás be is válik, mint katonai versenylovaglás tulajdonképen értékelen, mert azt a kevés, ritka esetet kivéve, a midőn a lovas katonának saját és lova élete árán is kell a reábizott parancsot végrehajtani, a lovasságnak mégis legfőbb érdeke az, hogy a ló használható maradjon, tehát lehetőleg megkiméltessék. Es ez az a pont, a hol a lovasság érdeke az állatvédelem elvével találkozik.

Az igaz, hogy ennél a versenynél ki volt tűzve az u. n. Conditio-díj (Conditions Preis) is, a melyet az a versenyző kapott, a kinek lova a verseny után a legjobb karban találtatott; de ez a díj, noha alapjában véve főfeltétele szerint a lovas katonaság fentérintott érdekének megfelelt, tehát tulajdonképpen első helyre tartozott volna, ezuttal nagyon is mellékes volt s épp ez a mellékesség tanuskodik arról, hogy a versenylovaglásnak e faja is a nyerészkedő játékversenyek csapásába került.

Azonban Miklós Aladár cs. és kir. huszárfőhadnagy úrnak szerepe e versenyben egészen kivételes, mert őt mások recordja nem szorította, ellenkezőleg, neki jutott az a feladat, hogy

recordot jelöljön; abból pedig, a mit versenylovaglása előkészítéséről tudunk, világosan kivehető, hogy feladatát katonai szempontból, t. i. úgy fogta föl, *hogy a ló megmaradjon* s ez sikerült is.

A ló állapotára a verseny végeztével az derit világosságot, hogy a midőn a főhadnagy a nyeregből leszállott s a lovat egy poroszs dragonyos a gyepes helyen át az istállók felé vezette, a ló a gyöpte érve nyomban legelni kezdett.

Miuthogy mindezeknél fogva kétségtelen, hogy ebben az esetben, a verseny mellett, a katonai szempont az okszerű állatvédelemmel találkozik, a magyar országos Allatvédő-Egyesület választmánya magára nézve erkölcsi köteleességet lát abban az indítványban, a melyről a határozati javaslat szól s a melynek a közgyűlés elé való terjesztését magáévá teszi.

Beadja:

Hermann Ottó.

A választmány által a közgyűléshez beterjesztett indítvány.

A bécs-berlini távlovaglás fölött, melyben a mielőbb való odaérkezés volt főczélul kitűzve s melynek következtében a lovak ereje túlfeszítettet, sőt többen agyonnyargaltattak, az Országos Allatvédő Egyesület mély sajnálkozását fejezi ki s az esetleges ismétlődéseknél teljes *morális befolyását fel fogja használni*, hogy a lónak jó kondiczióban való megérkezése legyen főczélul kitűzve.

Örömeinek akar kifejezést adni, midőn constatálja, hogy hősies hadseregünkből valók azok a tisztek, kiknek lovaik jó karban való megérkezése és életben való maradása lebegett szemök előtt. Haller Miksa szekeresz százados volt az, ki az 5000 márkás legjobb kondicziós díjat elnyerte és Miklós Aladár huszárfőhadnagy, ki lovának épségben maradása mellett elsőnek ért be Berlinbe. A kik ötet megelőzték, azoknak lovai kidőlték, állatvédelmi szempontból tehát díjra nem méltók.

Az Országos Allatvédő Egyesület közgyűlése *Haller Miksa* szekeresz századosnak és *Miklós Aladár* huszárfőhadnagynak a bécs-berlini távlovaglálás alatt tanusított lókimelésükért elismerő oklevelet kiadatni határoz.

Állatvédelmi rendelet.

A földmiv. ügyi m. kir. miniszter f. évi 31.060. szám alatt a következő rendeletet intézte az ország összes törvényhatóságaihoz.

A forgalomba hozott kisebb élő állatokkal való bánásmód az ország területének legnagyobb részén nemcsak a humanitárius értelemben vett állatvédelem, hanem az állattenyésztés, állategészségügy és a közéletmegőrzés szempontjából is sok kifogás alá esvén, ezen ügynek rendeleti úton való szabályozását tartom szükségesnek.

A belügyi m. kir. miniszter úrral egyetértőleg megállapított, e tárgyra vonatkozó rendeletemet tehát ./. alatt idezárva, tudomásvétel és szigorú végrehajtás végett ezennel megküldöm a törvényhatóságoknak.

Mint hogy pedig tudomásom szerint egyes törvényhatóságok területén, az intenciómnak megfelelő és a most kiadott rendeletben foglalt intézkedéseket tartalmazó törvényhatósági szabályrendelet van érvényben, az ilyen törvényhatóságokat a jelen rendelet végrehajtásától felmentem, de azokat érvényben lévő szabályrendeletüknek újból leendő kihirdetésére utasítom.

Kelt Budapesten, 1892. évi június hó 30-án.

Gróf Bethlen, s. k.

Rendelet

a forgalomba hozott kisebb élő állatokkal való bánásmód szabályozása tárgyában.

(Melléklet a 31.060. sz. földmiv. miniszt. rendelethez.)

1. §.

Kettőnél több borjut, juhot, bárányt, kecskét, malacot, s a kisebb szárnyas állatok közül négy párnál többet összekötött lábakkal, akár köz-, akár magánfogyasztás, illetőleg használat céljából szállítani vagy vinni, s mindezen állatokat tekintet nélkül a mennyiségre, ily állapotban bárminő czélra is tartani tilos.

A marhavásárra vitt borjuk és bárányok lábai azonban azon idő alatt, míg a vásár tart s a mérlegelés eszközöltetik, legalább öt centiméter szélességű hevederrel összeköthetők; mely állapotban az állatok mindenkor szalmára fektetendők.

Libák, pulykák s nagyobb szárnyas állatok összekötött lábakkal egyáltalában nem szállíthatók, s azok a házálás esetében csakis hónalj alatt vihetők.

Halakat keresztül fűzve szállítani, vinni vagy tartani tilos.

2. §.

Az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül, borjuk, bárányok, kecskék, malacok csakis fedett s oly kocsikban szállíthatók, hogy az állatok a kocsikban állhassanak.

E czélból a kocsinak szilárd fenékkal kell birnia és sem ezen, sem a kocsi oldalainak alsó részén nyílásnak vagy hézagnak lenni nem szabad. Az oldalak felső részén $\frac{2}{3}$ rész szélességben a deszkák, illetőleg léczek között tág hézagok hagyandók, hogy az állatot kívülről látni lehessen, és a kocsit levegő járhassa át.

3. §.

Bárminő szárnyas állatok az 1. §-ban meghatározott mennyiségen felül csak ketreczes vagy fonott kocsikon, illetőleg ketreczekben vagy kosarakban szállíthatók.

E ketreczeknek úgy kell készítve lenniök, hogy az állatok kívülről jól láthatók és megkülömböztethetők legyenek.

4. §.

Az állatok megfelelő etetéséről és itatásáról az eladó vagy szállító, illetőleg tulajdonos gondoskodni tartozik.

5. §.

Ezen rendelet határozományaiba ütköző cselekményeket és mulasztásokat az 1879. évi XL. t.-cz. alapján ezennel kihágásnak minősitem, mely kihágások elkövetői, — a mennyiben cselekményük, illetőleg mulasztásuk más fennálló törvények szigorubb határozománya alá nem esik, — 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők.

6. §.

A jelen rendelet ellen elkövetett kihágások alapján befolyó pénzbüntetések felerészben az illető község segélyalapja, — felerészben pedig a vármegye állattenyésztési czéljaira fordítandók.

Kelt Budapesten, 1892. évi május hó 21-én.

Gróf Bethlen, s. k.

Közgyűlési választások.

1893. jan. 7-én.

A megüresedett két alelnöki székbe egyhangulag megválasztottak:

1. Hermann Ottóné.	2. Etlényi Lajos.

Alapszabályilag kisorsolt 10 tag és a kilépett tagok helyébe megválasztottak 3 évre 1893—95. év végéig:

Hölgyek:

1. Zirzen Janka
2. Pertik Luiza
3. Török Györgyné
4. Thuránszky Irén
5. Szalkay Gyuláné
6. Hangl Józsefné
7. Bubits Zsigmondné
8. Schwetz Vilmosné
9. Mihaletz Józsefné
10. Stuart Mária
11. Erkel Sándorné
12. Dr. Eötvös Józsefné

Uruk:

1. Borosnyay Oszkár	1. Borosnyay Oszkár
2. Borbély Vidor	2. Borbély Vidor
3. Dr. Csillag Gyula	3. Dr. Csillag Gyula
4. Demeczky Gyula	4. Demeczky Gyula
5. Filó János	5. Filó János
6. Gyertyánffy István	6. Gyertyánffy István
7. Hofer Károly	7. Hofer Károly
8. Kolorovich Szilárd	8. Kolorovich Szilárd
9. Kölber Lajos	9. Kölber Lajos
10. Monostori Károly	10. Monostori Károly
11. Dr. Nádaskay Béla	11. Dr. Nádaskay Béla
12. Schön Ignác	12. Schön Ignác

Vidéki választmányi tagnak a kilépettek helyébe:

1. Trombitás Ignác, főállatorvos, Kaposvár.	3. Fürst Gerson, Ujpest.
2. Erdődy József, állatorvos, Hőgyész, Tolna m.	4. Bruckmann János, állatorvos, Zomba, Tolna m.

Közgyűlési kitüntetések.

Tiszteletbeli tagoknak megválasztottak:

1893. jan. 7-én.

1. Treuenfeldi *Tunkler Richárd*, a bécsi állatvédő-egyesület elnöke.
2. *Hegerle Miklós*, a bécsi állatvédő-egylet dísztagja.

Dicsérő oklevelet nyertek:

1. *Haller Miksa*, cs. és kir. százados, a bécs-berlini távlovaglás alatt tanusított gondos lókimelésért.
2. *Miklós Aladár*, cs. és kir. huszár-főhadnagy, a bécs-berlini távlovaglás alatt a ló épségben tartása mellett elért kitűnő rekordért.

Elismerő oklevelet nyertek

az állatvédelem-ügynek egyik-másik ágában tanusított buzgal-
mukért:

1. *Böszörményi József*, hajótulajdonos Duna-Almásán, Komárom-
megye.
2. *Dobozy Miklósné*, megyei főjegyző özvegye Nagyváradon.
3. *Eperjessy István*, zugligeti tanító, Budapesten.
4. *Nagy Lajos*, földbirtokos, Nyüvéden, Biharmegye.
5. *Óldal János*, polgáriskolai igazgató, Budapesten.

Pénzbeli jutalom és elismerő irásban részesültek:

I. Rendőri közegek:

a) Rendőri ellenőrök à 1 aranyat:

Jánoty János	18. számú	
Marinovits Lipót	12. "	
Takács János	39. "	összesen 3 arany.

b) Gyalog-rendőrök á 5 frtot:

Biró II. Ferencz	590. számú	Molnár I. János	761. számú
Bokor Lajos	324. "	Monies Zsigmond	694. "
Csik József	257. "	Nagy III. János	371. "
Elek János	289. "	Németh Mihály	734. "
Farkas György	272. "	Orbán Ferencz	476. "
Ferde Mihály	284. "	Pergler István	435. "
Gaál István	77. "	Ritter József	90. "
Horváth II. István	290. "	Rosta István	367. "
Hundzsa Mihály	412. "	Rudniczai József	814. "
Huszár Sándor	433. "	Sarády László	534. "
Jánosi Péter	131. "	Simon II. János	774. "
Kossoványi Pál	519. "	Sóky József	478. "
Kovács János I.	589. "	Székány András	343. "
Kozma István	370. "	Tóth Antal	169. "
Liebentritt Antal	129. "	Valk Nándor	266. "
Lukács János	228. "	Vörös György	171. "
Maskaretti Ede	564. "		

c) Lovas-rendőrök à 5 frt:

Darabos János	29 számú	Raksányi József	12 számú
Kalmár József	11 "	Szőke Sándor,	69 "
összesen 185 frt.			

II. Fővárosi erdőőrök:

Német Ferencz	(1 eset után)	2 frt.
Emmer Ede	(2 " ")	4 "
Major István	(13 " ")	20 "
összesen 26 frt.		

III. Közúti vaspálya-társaság kocsisai à 5 frt:

Csonka István	Pénzes Ferencz
Kovács János	Szabó József,
	összesen 20 frt.

IV. A m. k. posta-igazgatóság kocsisai à 5 frt.

Bácsi István	Virág Ferencz,
Nagy János	összesen 15 frt.

V. A kétfogatu bérkocsi-ipartársulat által ajánlottaknak:

Cserny János bérkocsis-segéd	
Uj Zsigmond	"
Spanitz János	"
	összesen 15 frt.

VI. Az egyfogatu bérkocsi-ipartársulat részéről:

Bottlik József, bérkocsis-segéd	
Dudás Mihály,	"
Horváth György	"
	összesen 15 frt

VII. Nagyfuvarosok ipartársulata részéről:

Molnár István kocsisnak	
Dudás Mihály	"
Horváth György	"
	összesen 15 frt.

VIII. Cselédeknek á 3 frt:

Csoszor Imre	
Melezer Róza	
Széchenyi Róza	összesen 9 frt.

Mindössze 3 aranyat és 300 frtot.

ÉRTEKEZÉSEK.

Az állatok szerepe az emberek történetében.

Kántor Lászlótól.

Az emberek történetében nagy szerep jutott az állatoknak is, melyek majd mint az ember szövetségesei, majd mint ellenségei vettek részt az emberiség küzdelmeiben, jó és rossz sorsában.

Ha követni akarnók az embereket és állatokat közös utjakon, ugyancsak terjedelmes művet lehetne írni ezen hálados témáról, nem akarván azonban olvasóimat fárasztani, ezuttal az emberek és állatok együttes történetéből csak egyes érdekesebb, kimagaslóbb pontot fogok érinteni.

Az emberek mellett az állatokat ott látjuk már kezdetben a bibliában. Itt van kijelölve az „írás“-ban az emberek s az állatoknak közös sorsa, egymáshoz való viszonya, rendeltetése: „Az ember a föld s minden teremtményei fölött uralkodik“, tehát az állatok fölött is. Hogy a történelem előtti időben minő lábon állottak egymással az ember s az állatok, arról édes keveset tudunk, minő küzdelmek folytak az ember s alárendeltjei között, nem tudunk határozottat, bár annyit sejtünk, hogy azon mord kőszerszámok, kőfegyverek, melyeket a barlanglakó ősember lakhelyén találtak, nem szolgáltak arra, hogy az ősember barlangja lakásának falát azokkal földiszitse, (nem telt még akkor ilyen nagyúri passzióra) hanem mindenestre hátramaradt tanujelei ezen primitív kőfegyverek, azon

TÁRCZA

Egy igaz történet.

*Szekeres Margittól,**

az elemi tanítónőképezde 4. oszt. növendékétől.

Jelige: Én vagyok a vörösbegy,
Énekelnék, de nem megy.

„Mindnyájan a nagy terembe gyűljenek össze!“ hangzott az intézet folyósóján a hir.

„Ugyan miért hívnak most össze?“ tanakodnak a növendékek. „Talán csak nem tettünk valami rosszat?“

„No, tudjátok“, mondja egyikünk, „én soha se merném állítani, hogy most oly nyugodt a lelkiösmeretem, hogy nem érdelek semmi dorgálást, és mivel ti, minden jóért és nemesért lelkesülő kedves társnőim minden csinyemben hú részeseim

* A II. áll. elemi tanítónőképezde részéről beküldött első díjat nyert pályamunka.

küzdelmeknek, melyeket az emberek s az állatok egymással folytattak.

Elmultak azután évszázadok, változott a világ. — Ott látjuk az egyptomiakat, istenítve az állatokat, a legnagyobb békeességben élve azokkal. Az egyptomiak nemesak hogy védtek, hanem tisztelték, sőt imádták az állatokat. Voltak szent állataik, így a Pytha istennek szentelt Apis ökör, szent állat volt az Ibis, mely a Nilus áradását hozta hírül az egyptomiaknak, főleg ezek voltak egész Egyiptomnak szentelt állatai. Voltak azután külön-külön az egyes vidékeknek, egyes helységeknek kedvencez illetőleg szent állataik, így: az ichneumon, krokodil, farkas, oroszlán, kos, bika, kutya, macska, néhány hal, stb.

De nemesak ezen, különösen szent állatokat védtek meg a bántalmazások ellen, hanem minden más állatot is, s az állatoknak kisebb nagyobb értéke szerint büntették azt, ki valamely állatot bántani, megsebezni vagy plane megölni merészelt. Így pl. ha valaki szent állatot megölt készakarva, az halállal bünhődött, ha nem készakarva ölte meg a szent állatot, nagy pénzbírságra ítélték őt még így is, csak így tehetett jóvá hibáját. — Az egyes állatokat jóslásra is használták. Voltak apró majmaik, melyeket a templomaikban tartottak, s ezekkel jóslottattak, mivel azt tartották róluk, hogy olvasni és írni tudnak. Ily hasonló állatkultusz a görögöknél és rómaiaknál is igen ki volt fejlődve. A rómaiaknál s görögöknél nem találjuk már meg azt a tiszteletet az állatok iránt, melyet az egyptomiaknál, itt már az állatok inkább allegorikus szerepet visznek. Szerették ugyanis a görögök és a rómaiak isteneiket bizonyos, az istenek előtt kedveltnek képzelt állatok körében ábrázolni, így Marsot pl. a kányával és kutyával ábrázolták,

vagytok, ti is csak ezt mondhatnátok. De most mégis azt hiszem, hogy egész más dolog az, a miért minket összehivnak, még pedig, a mint úgy félfüllel hallottam, valami fontos kihirdetni való van“.

„Ugyan ne tanakodjatok már annyit“, szól hozzánk egyik társnőnk, „jőjjetek inkább be s mindjárt megtudjuk, amin most oly kíváncsian töritek fejetek“.

Es csakugyan! Tíz perez mulva kíváncsiságunk igen, de mi nem voltunk kielégítve. De hogysis, mikor oly borzasztó dolgot tudtunk meg. Azt hirdették ugyanis ki, hogy mi, az állatvédő egyesület tagjai, írjunk egy-egy kis dolgozatot, mely az állatoknak életéből legyen véve, azoknak valami tulajdonosságát tüntesse fel. — Tetszés szerint írhatunk egy értekezletet az állatokról, vagy egy mesét gondolhatunk ki, víg, vagy komoly elbeszélést, sőt versben is szabad megénekelni őket.

„Csak óhajtom“, jegyezte meg egyik tanár urunk, „hogy minél többen mutassanak be valamit“.

Igen ám, de mikor minél kevesebben képesek ilyesmire.

mint a harczter lakóival. Náluk volt főképp kifejlödve, már az egyiptomiaknál említett állatjósítás. Jósoltak a görögök s a rómaiak a madarak repüléséből, a szent tyúkok étvágyából, az áldozati állat beleiből. Rossz jelnek tartották, ha az áldozatra szánt állat leöletésekor bögött avagy az öt leölni akarók kezéből megszökött, rossz jel volt az is hitők szerint, ha a nagy tettekre induló utján menyét vagy nyúl futott keresztül.

A rómaiak az istenek kedvelt állatait a templomokban, vagy azok közelében tartották s etették. A kapitoliumi ludak emléke maradandó lesz a történelemben s tán századok mulva is kegyelettel említettnek fel a szegény állatok, a melyek bizonyára nem tudták, hogy gágogásukkal mily halhatatlanná tették nevüket.

Maradandó a neve Nagy Sándor lovának, Bucephalosnak is a világtörténelemben. E ló annakelőtte szilaj volt s csak a gyermek Sándornak sikerült megzabolázni, s így a jósda szavai beteljesültek, hogy: csak az lehet Fülöp utóda, ki ezen lovat megüli. Nagy Sándor ázsiai utjában egy egész tartományt és azonkívül több várost is elnevezett lováról, miután perzsiai és médiái hódításait befejezte. Meg azután ki ne hallotta volna hírét Nero lovának, melyet a hóbortos császár még szenatornak is megtett. Ilyen híres lova volt Cäsarnak, III. Balduinnak, Jeruzsalem királyának, IV. Henriknek, kedvelt ministerének Sullynek, azonkívül I. Péter orosz czárnak szintén volt ilyen kegyelt lova. Nincs is egy állatnak sem oly nevezetes szerepe az emberiség küzdelmeiben, mint a lónak. Az ember és a paripa, mint bajtársak együtt harczolnak a legrégebbs idöktől, a legvéresebb háborukban, van elég oly régi írásbeli hagyo-

Pedig szerettünk volna csakugyan minél többen írni, nehogy azt gondolják, hogy a szorgalom hiányzott nálunk.

Sokat töprengtem én is. Mit csináljak, mit csináljak? Arra, hogy értekezetlet írjak, nincs elég ismeretem; mesét kitalálni, nincs elég fantáziám; no, meg hogy verset írjak, arra gondolni sem lehet. Hej Múza, miért nem látogatsz meg engem is? Mily szivesen látott vendég volnál!

Csak legalább álmodnék valami okosat! — De hiába mondogattam minden este sorban az állatok neveit: medve, veréb, farkas, oroszlán, ökörszem, kigyó stb. stb., hiába aludtam el ezeknek nevével ajkamon, legfelebb annyit álmodtam, hogy egy farkas üzőbe vett, vagy egy mérges kigyó megharapott, úgy, hogy már éppen meghaltam volna, ha föl nem ébredek, de hogy valami alkalmas jelenetet láttam volna az állatok életéből, az meg nem történt soha. Ilyeneket meg csak le nem írhatok?

Félbe hagytam az álmadozásokat s gondolkozni kezdtem, de hasztalan. Kézimunkám lassabban ment ugyan, de gondolatom nem jött.

mány, mely harczi ménről tesz említést, s nem egy dombormű, (kiváltképen a perzsák idejéből) melyen egy vagy több kezdetleges lovas alakja látható.

A görögök idejében a khaldei és szíriai harczi mének voltak a leghiresebbek, manapság az arab lovaknak adunk elsőseget. Nem is csoda! Nincs oly nép, mely annyira gondolná, úgy szeretné lovát, mint az arabs. Neki, hogy úgy mondjam egy kiegészítő fele a lova; férfit Arábiában ló nélkül képzelni se lehet, különben így volt ez a hunoknál és magyaroknál is, kikre szintén alkalmazni lehet ezen arab mondást: Ló, kard s egy asszony képezik a férfit. Nem valami nagy udvariasságra mutat ez a mondás az asszonyokkal szemben, de annál szebb világot vet arra, hogy mily becsben tartja e nép lovát, előbb említi mint hölgyeit.

Egy más állat, mely, ha mondhatnók, szinte össze van forrva az emberrel: a kutya. Elválaszthatatlan kísérője az északi sarktól a tropusokig s innét a déli sarkig; a hol csak ember megélhet, ott találjuk társaságában a kutyát is, majd mint ölebet dédelgetve, majd mint házőrző ebet a gazdája vagyonára ügyelve, s még ha betelik a jóslat, ismét ott találjuk, mint valaha a harcmezőn, az emberhez mindenütt hű ebet.

Már a római és görög krónikás dicsérőleg beszél a kutyáról. Sokrates kutyára esküszik, Homeros Odysseus kutyájának dicséneket zeng.

A kutyát régente a hadviselésben is használták. Így midőn a rómaiak a cimberék és teutonok hadát legyőzték, még ugyancsak meg kellett küzdeniök az ellenséges tábor őrizetére hátrahagyott kutyákkal. Hadi ebekkel még a középkor

„Megvan!“ kiálték végre fel munkám mellől örömmel s megfélekedve róla, hogy nem vagyok egyedül. „Mi van meg?“ kérdéskíváncsian egyik társnőm. „A gyűszűm“, mondtam hirtelen, mert szégyeltem bevallani, kivált ő előtte, hogy én még mindig a tárgy fölött gondolkozom, holott neki valószínűleg az egész gyönyörűen ki van dolgozva. A gyűszűm megvolt az igaz, mert el sem vészett, de megvolt az is, mit olyan rég kerestem. Most jutott eszembe, hogy gyermekkoromban falun laktunk s sokat voltam a kertben, sokat a madarak között s nem egy kedves jelenetnek voltam tanuja. Egy jelenetre, mely igazán megható volt, most is oly tisztán emlékezem, mintha tegnap történt volna.

X. falu gyönyörű vidéken fekszik. Házunk a hegyek tövében, egy nagy kert előtt feküdt. A szomszédos erdők madarai szívesen nanyáztak kertünk gyümölcsösfái között s minden reggel dallal üdvözölték erdei társaikat s ezek karban választak nekik.

Még gyermek voltam, de olyan áhitattal, olyan bámulat-

elején is találkozunk, a midőn a kutyákat, vértezett nyakszirtjőkre égő szurokkal telt fazekakat erősítve, támadások alkalmával az ellenségre uszították. Mert bármily ragaszkodó is a hűség e példaképe gazdájához, épp oly veszedelmes gazdája ellenségére. Számtalan a példa mindkét esetre, melyet a kronika kisebb episodok képében élénk tár.

A sok közül csak egyet mondok el:

Az 1572-ik esztendőben Oraniai Vilmos spanyolországi harcrai közben Brabantban tartózkodott s francia csapatok megérkezését várta. Amde a várt segédesapatok nem érkeztek meg, s közeledvén a tél, kénytelen volt zsoldosait elbocsátani. — Visszavonulását meg is kezdte a még megmaradt katonáival a Rajna felé. Ez alkalommal majd csaknem hogy a spanyolok kezébe került, s nem is menekült volna meg a veszélyből, ha hű és éber kutyája nincs a közelében. Fáradságtól elbágyadva feküdt sátrában, az álom csakhamar erőt is vett rajta. A sátor közül őrizetre rendelt katonák, kimerülve a hosszas megerőltetésektől, mind elaludtak. A király sátra őrizetlen volt. Ekkor egy spanyol csapat közeledett, az alsó előőrskön már áthaladt, s a szunnyadó katonák közt átosonva a király sátrának tartott, a midőn a király sátrában levő kis kutya elkezdett rémesen üvöltöni s dühösen rángatni a király fekhelyének szélét; a jeladás még idejekorán történt, a király s a sátor körüli őrk figyelmezzé tétetvén a kutya által s megértvén a veszélyt, mihamar visszaverték a csekély számú spanyol csapatot.

Mondanom sem kell, hogy az ura életét megmentő kutya mily kiváló bánásmódban részesült ézentül, sőt ura halála után annak sírkövére a hű eb képe vésetett.

tal hallgattam ezt az egyszerű, mégis oly magasos, lelket emelő zenét, hogy képes voltam órákig meg sem mozdulni helyemből, mert azt hittem, hogy akkor megszűnik ez az édes dal, eltűnnek a dalnokok.

Sok fészek volt a fák között, és szívesen is néztem valamennyit, de különösen kettőt szerettem nagyon s ezeknek naponkinti látogatója lettem. Az egyik egy fecskéfészek volt, egy alacsony kőkerítés eresze alatt, három piczi kis tojással. A másik egy vöröshegynek volt tanyája, melyet a kerítés mellett lévő cseresznyefa ágai közé rakott. A cseresznyefa jó magas volt s így a fészek is, de azért én minden reggel meglátogattam madarkáimat, óvatosan mászva fel a létrán, nehogy elriaszszam őket. Itt ültem azután, közel a fészekhez s néztem, mint eteti nagy gonddal a hím a tojásokon ülő anyamadarat, s hallgattam a többi madarak danáját. Onnan láthattam a másik fészket is s ugyanezt tapasztaltam. A hím el-elrepült, de mindig visszatért egy kővér hernyót, vagy rovar tartva piczi csőrében a nőtény számára.

A kutya után a macska legközönségesebb s legkedveltebb házi állatunk, melyről szintén tudunk néhány érdekes adatot, mit a régiek reánk hagytak. Az egyiptomiaknál a macska volt egyike a legszentebb állatoknak. A ki macskát megölt, az halállal bünhődött. A görögök és rómaiaknál nem találjuk mint házi állatot, csak a 4 században találkozunk vele mint ilyen-nel Itáliában, honnan a macska mint házi állat elterjedt egész Európában, sőt Ázsiában is.

Érdekes, hogy Angliában mily nagyra becsülték a macskákat a középkorban. Oly értéke volt ott egy macskának, mint akár egy paripának, s a ki egy macskát megölt, annak, a walesi Howel király törvénye szerint, annyi búzát kellett fizetnie, mint a mennyi egy macskát befödött, ha az farkánál fogva felakasztva, fejével a földet érte.

Tehát az angolok már formális törvényt mondottak ki az állatok védelmére s néhány száz évvel később ismét az angolok azok, kik felszólalnak azok érdekében, a melyek magukért szót emelni nem képesek.

1824-ben Londonban megalakult az első állatvédő egyesület, a „Society for the prevention of cruelty to animals”. Ennek áldásos működésén felbuzdulva, ennek megalapítását nemsokára követte a stuttgarti, kannstadi, nürnbergi, drezdai, berlini, frankfurti, müncheni s végül a hamburgi állatvédő egyesületek megalapítása. S daczára, hogy kedves szomszédaink szeretnek bennünket barbároknak tartani, mi csak a barbar kelet vagyunk az ő szemükben, mégis elterjedt köztünk is a nemes eszme, megmutattuk, hogy nemesen tudunk gondolkozni az által, hogy védelmünkbe fogadtuk a védteleneket!

Hosszas vajudás, s a sajtónak többszöri felszólalása után

Egyszer roppant nagy öröm ért. Reggel a mint a fára másztam, nem tojasokat láttam többé, hanem két piczi vörösbegyét, a másikban pedig három kis fecsकét. Egyszerre kelték ki. Örömöm határtalan volt a kedves jószágok láttára, szerettem volna tapsolni, de még idejekorán eszembe jutott, hogy elijesztem őket. Csak néztem, miként eteti, gondozza, dédelgeti mindkét pár a piczinyeket.

Ezentúl még nagyobb örömmel siettem kedvenceimhez s néztem munkásságukat. De alig pár nap mulva szomorú napra virradtam. Gyönyörű reggel volt. Balzsamos virágillat, édes madárdal töltötte be a levegőt. Nem emlékezem még egy ilyen szép reggelre. Gyermekes boldogsággal szaladtam a cseresznyefához, a nélkül, hogy felpillantottam volna. Egyszerre ijedten kiáltottam fel, mert egy nagy macska ugrott el mellettem, szájában valami véreset tartva; hogy mi volt, azt még nem tudtam. Csak mikor ijedtségemből magamhoz tértem, láttam, hogy mi történt. A fa alatt véres, összetépett toll hevert, a fészekből pedig éles, fájdalmas sipogás hallatszott. Sietve

megalakult nálunk az első állatvédő egyesület 1845 márczius 27-én. Ez bár a szabadságharcz után, mint minden más egyesület megszűnt, de 1882-ben új életre ébredvén, azóta folytatja nemes működését.

Jobb sors vár most már remélhetőleg az állatokra, védelmébe fogadta őket a nemes emberiség, belátva, hogy ember és állat egymásra vannak itt utalva a földön, s bár az ember uralkodik is az állatok felett, azért nemesen kell gondolkoznia! Ne dölj vegyüljön az uralmába, hanem kegy!

A nők és az állatvédés.

Szirmai Jánostól.

Az állatvédés kétségkívül korunknak legmagasabb erkölcsi eszméje, mert legtávolabb áll az egoizmustól s a szellemi erőnek és lelki nemességnek oly körét kívánja meg, mely nemcsak az embert, hanem a sokáig oktalannak tartott állatot, még szélesebb keretében az egész természetet öleli fel.

Az állatvédés a haladás törvényének legvilágosabb bizonyítéka. Ha lelki szemeinkkel végig tekintünk az ókor keleti népeinek kasztrendszerén, melynek alsó fokán mindig találunk osztályt, melytől a lelket megtagadták, melynek istent imádni nem engedtek, melynek érintése beszennyező volt a magasabb kasztokra; ha a „Tamás bátya kunyhója“ irónőjének hajmeresztő leírását olvassuk s azokban egy elnyomott osztálynak korbácsütésektől véres sebeit látjuk: büszkén állhatunk meg

másztam fel s a fészekben a két kis vörösbeget láttam csak, a mint tátogatták esőrüket. Éhesek voltak szegények, hiszen nem volt már gondozójuk, megölte gyámolítóikat az a csúf macska. Most már tudtam, miért ugrott el oly ijedve előlem, most már tudtam, mit tartott szájában.

Bizonyára, mikor a két madárka aludt, felhasználta a kedvező alkalmat, felmászott a fára s gyilkosa, megölője lett volna a kicsinyeknek is, ha az én odamentelem meg nem gátolja ebben. Hiszen talán jobb is lett volna szegényeknek, mert így meg éhen vesznek, gondoltam magamban. Én ugyan próbáltam esőrükbe egy rovar tenni, de oly ijedve bujtak össze, hogy felhagytam a kísérlettel, mert láttam, hogy én nem segíthetek rajtuk.

Mozdulatlanul, szomoruan ültem a fészek mellett s vártam, hogy mikor hunyják be szemeiket, mert azt hittem, hogy pár percenél tovább nem élhetnek. Már azt is elhatároztam, hogy hol fogom őket eltemetni s milyen szép sírt készítek számukra. Mig ily szomorú gondolatokkal foglalkoztam, megfeledkeztem

egy magasabb lénynek itélőszéke előtt, mert mi ime nemcsak, hogy visszaadtuk az embernek eltagadhatatlan lelkét és megadtuk emberi jogait; de felismertük az állatban is a szunynyadó értelmet, a lélek nyomait, belevontuk szeretetünk körébe s védjük, óvjuk az emberek és a természet mostohaságaitól.

A fethisismus korában az ember a lelket önmagán kívül kereste; mi önmagunkban találjuk meg és pedig oly mértékben, hogy azt a természetbe is bele olthatjuk.

Nyilvánvaló, hogy ez az óriási haladás az emberi *én* s a természet felfogásában a *férfi* műve. Ő volt az, ki részint a történeti eseményektől nyomatva, részint az elvont gondolkodás által emeltetve, elismerte az embert embernek, proklamálta a szabadság, egyenlőség és testvériség eszméit; ő volt egyszerűen az, ki természettudományi kutatásaival közelebb jutott az emberi lélek megismeréséhez és innen azon erős alapu hypothesishez, hogy a szellemi élet az állatokban is nyilvánulván, az állati lélek létezésének lehetősége nincs kizárva. S ezen feltevéstől csak egy lépés hiányzott a már előbb jelzett erkölcsi fokhoz, melyen az állatokat is belefoglaljuk abba a nagy körbe, melyet lelki szeretetünkkel átölelünk.

S evvel eljutottam jelen elmélkedésemnek voltaképeni czéljához, vagyis annak kiderítéséhez, hogy a *nő* mennyiben volt előidézője vagy részese ennek az erkölcsi haladásnak.

Nézzük ismét a történetet. Nincs ugyan sehol sem kimutatva, de azért határozottan merem állítani, hogy az átmenetet a nomád életből azon állapothoz, mely a későbbi társadalmi állapotoknak s a műveltségnek alapját megvetette, nagy részben a *nő* idézte elő. Szervezetének gyöngeségénél fogva a ház körüli munkára utalva, s a természettől gyöngéd gondoskodás-

a másik fészekről az eresz alatt, — meg annak lakóiról. Csak akkor jutottak eszembe, mikor a két fecskét a cseresznyefa felé láttam repülni. Mindkettő egy-egy rovar tartott csőrében s bámulva láttam, hogy a kis vörösbegyek számára hozták azt. Megetették, elrepültek s ismét zsákmánnyal jöttek vissza, de ezt már saját kicsinyeik számára hozták.

Igy ment ez felváltva, egyszer egyik, azután a másik fészekhez vitték a táplálékot mindaddig, míg elégnék találták. Megnyugodva jöttem le a fáról, mert tudtam, hogy védenceim biztonságban lesznek. Másnap, harmadnap ismét a fecsképár látta el a kis vörösbegyeket, az én nagy örömemre. Már szépen növekedtek, s én kíváncsian vártam, mint fogják a fecskék repülni tanítani saját és mostoha fiaikat. De sajnos, meg kellett válni a szép természettől, meg kedvenc cseresznyefámtól s az én kedves madaraimtól.

Városba kellett mennünk, hogy iskolába járhassak, mert már hat éves voltam. Szomorú szívvel bucsuztam el utolsó reggel a két fészektől s még reggeli kalácsom is szétmorzsol-

sal megáldva, bizonyára ő volt az, ki az állatok egy részét a házhoz szoktatta, gondozta s így az állattenyésztés alapját megvetette. Hogy az állattenyésztéssel nem sokára az állandó lakkely szüksége állott be, s hogy ezeknek megalapítása minő további fejleményeket vont maga után — bizonyára ismeretes.

A később felépült társadalmi szervezetek a nőt teljesen kizárták mint activ tényezőt s így hatása történeti adatokkal nem bizonyítható be. Csak a női lélek ismerete és az új kor jelenségei azok, melyek világossá teszik, hogy a férfira gyakorolt nemesítő befolyása többé-kevésbé minden sociologikus keretben érvényesült.

S itt talán helyén való lesz, e hatás okának kiderítése ezeljából a női lélekkel foglalkozni.

Az újkornak egy szellemi előkészítője — Voltaire — mondotta ez örök igaz szavakat: az asszony nyilvánvalóképen arra van teremtve, hogy a férfit megszeliditse. Ennek oka kétségkívül a nőnek túltengő érzelmi életében rejlik. Merész, de nem alaptalan állítás, hogy míg a férfinál a tapasztalati jelenségek gondolatot keltenek, a nőnél inkább érzelmet szülnek, melyből a rendes logikai uton átugorva intenzív uton jut az igazság megismeréséhez. S ebből következtetem azt, hogy míg a férfi csak történeti uton s fokozott gondolkodással jutott az állatvédés eszméjére, addig a nő, minthogy az eszme közvetlenül szívéhez férközött, állatvédő volt már sokkal előbb, mintsem a férfi mint ilyen megkezdte volna az akeziót, s ennek előidézésében példaadásának bizonyára nagy része volt.

Allításom még plausibilisebb lesz, ha megfigyeljük a két nemnek lelki tulajdonságait a gyermekkorban, tehát abban az

tam madaraimnak, hogy jól lakjanak belőle. A fecskepár jóindulatu szembehunyorgatással fogadta adakozásom, s úgy láttam gyermekes képzelődésemmel, mintha ők is szomorúbbak lettek volna, hogy meg kellett válniok mindennapi látogatójuktól s hallani véltem, a mint „Isten hozzád“-ot mondanak.

Azóta sok év telt el. A városi életben sok mindent lehet látni, élvezni, de nélkülözni kell a szabad természetet, a legszebbet a földön. Nem is tudtam én azt elfelejteni sohasem. Mindig vágyva gondoltam vissza arra a szép kertre, arra a két fészekre. Ha látok egy árvát, mindig az jut eszembe, ha vajjon akad-e oly nemes szívü emberbarát, ki felnevelje őket, mint a hogy a fecskepár gondját viselte a kis madaraknak? — Ha vajjon akad-e? —

Leírtam ezt a kis történetet, melyről egy időre csaknem megfeledkeztem. Az igaz, hogy ez se nem értekezlet, se nem valami szép kis mese, se nem vers s érdeme mindössze abból áll, hogy igaz, vagy legalább igaz lehetne.

időpontban, mikor a pszichologiai különbségek még nem oly praegnansak.

A kis leány mindent personifikál, míg a fiu szemlél és kérdez. George Sand meséli, hogy gyermekkorában a virágokkal, a madarakkal, kutyával, macskával, sőt a butordarabokkal is dalolva beszélgetett. Ha egy kis lány a mezőre megy, bizonyára a virágokat szed és bokrértába fűzi őket; a fiu valószínűleg sétatálczájának suhogtatását érezteti velük. A kis lány a kis macskát megmosdatja, megfésűli, szalaggal disziti; a fiu pedig a cicza farkával hangtani kísérleteket rendez.

Mindezek a lelki jelenségek a fejlődő korral erősödve, világosan mutatják a nagy különbséget a női és a férfi lélek között; érthetővé teszik azt a gyengédséget, melylyel a nő az állatok iránt viseltetik és megmagyarázzák azt a hatást, melyet más érzelem közvetítésével ugyan, de azért nem gyengébb mértékben a férfi lelkének finomodására s oly nemes érzelem, mint a minő az állatvédelem, befogadására gyakorol.

A női nemnek ezen hatását azonban legekleatásabban az újabb kor jelenségei mutatják. Most, hogy társadalmi szokásaink a nőnek mégis bizonyos mozgékonytágot engednek, minden philanthropikus intézmény alapításában, minden jótékony egyesületben nagy mértékben részt vesz, sőt helyenkint teljesen önállóan működik. Buzgalmával, odaadásával sarkalja, versenyre hívja a férfit s így a humanismus terén megindult mozgalmaknak nagyobb kört szab és működésüket áldásosabbakká teszi.

Az állatvédő egyesület tagjai között is szép számban vannak képviselve a nők, kedves rábeszélő tehetségükkel a legjobb taggyűjtők s a választmányban is helyet foglalva, intellectualiter is közreműködnek a kitűzött cél elérésében.

S itt hadd állapodjak meg ez elméleti fejtegetés után, hogy ennek eredményeképen egy gyakorlati javaslatot tegyek az állatvédő egyesület választmányának.

Iparkodtam ugyanis kimutatni, hogy a nő lelki dispositójánál fogva legelsőbbben volt az, ki az állatvédelemet már akkor is gyakorolta, mikor ennek erkölcsi alap gondolatával tisztában sem lehetett; hogy ő volt az, ki minden korban azt a nemesítő befolyást gyakorolta a férfira, mely ez eszmének megtestesülését sietette, s hogy végre ő az, a ki jelenben is határozó részét végzi az állatvédelem nemes feladatának.

Mindezekből az világlik ki, hogy voltaképen ő van hivatva leginkább arra, hogy ez eszmének a legszélesebb körben propagandát szerezzen. Propagandaszerzést mondtam, mert jól tudom, hogy az eszmének gyakorlati kivitele gyakran oly férfias fellépést és oly exponálást követel meg, melyet a nőktől természetszerűleg nem kívánhatunk meg.

De igen is remélhetjük, hogy midőn a nemes cél érdekében az eszme terjesztését, buzdításukat és lelkesítésüket kér-

jük, nem fognak késni az eddigieknél is nagyobb számban zászlónk köré csoportosulni. Meg vagyok győződve, hogy nem csekély mértékben ez már most is megtörtént; de az egyesületnek, midőn céljainak megvalósításáról van szó, appellálni kell minden társadalmi osztályra, s hogy ezeket megnyerje, fel kellene kérnie *minden művelt hölgyet*, a kinek családja van, hogy az állatvédelem eszméjét, úgy a családban, mint azonkívül közvetlenül és közvetve terjeszse.

Azt hiszem, ha megnyertük a nők szívét, a férfiak többsége sem fog sokáig közönyös maradni s tevékenysége egy részét szívesen fordítja az egyesület magas céljának elérésére.

A nők pedig édes öntudattal gondolhatnak arra, hogy ime ismét egy oly missziót teljesítettek, mely nemes hivatásukhoz teljesen illő. Válaszszák mottóul Vörösmartynak e kissé átalakított szavait: gyujtsd meg szereteted világát s követni fognak a haza legjobbjai.

Országos Széchényi Könyvtár

AZ

ÁLLATVÉDŐ ORSZÁGOS EGYESÜLET

TAGJAINAK NÉVJEGYZÉKE.

Országos Széchényi Könyvtár

Tisztikar az 1891—92. trienniumra.

Elnök: Dr. *Verédy Károly*, kir. tanácsos, Budapest fő- és székváros tanfelügyelője, VIII., József-körút 50.

Alelnökök: *Hermann Ottóné*, VI., Lövölde-tér 3.

„ *Etlényi Lajos*, II., Ilona-uteza 35/b.

„ *Osztóics Mihály*, ker. előljáró, I. ker., Attila-uteza 12.

Igazgató-titkár: Dr. *Szalkay Gyula*, középiskolai áll. tanár, II. ker., Fazekas-tér 8.

Ügyész: Dr. *Németh Imre*, ügyvéd, II. ker., Halász-u. 2.

Pénztáros és jegyző: *Knoll Lenke* kisasszony, I. ker., Mészáros-u. 11.

Felügyelő és pénzbeszedő: *Hänster Károly*, V. kerület, Koháry-uteza 19/a.

A választmány az 1893. évre.

a) Fővárosiak.

Hölgyek:

Baronyi Edéné	Hauszman Alajosné	Schwetz Vilmosné
Biró Zsuzsánna	Hummer Nándorné	dr. Stettner Lászlóné
Borosnyay Oszkárné	Köpesdi Sándorné	Stuart Mária Helén
Bubits Zsigmondné	Kraemer Gézáné	Szabó Lászlóné
Cathry Szalézné	Litvay Viktória	dr. Szalkay Gyuláné
Demeczky Gyuláné	Mattyus Aristidné	Thuránszky Irén
dr. Emmer Kornélné	Mihaletz Józsefné	Török Györgyné
dr. Eötvös Józsefné	Péntek Gáspárné	Zahora Anna
Erkel Sándorné	Pertik Luiza	Zirzen Janka
Göth Ilka	Rosenzweig Saphir	
Hangl Józsefné	Sarolta	

Urak:

Borbély Vidor	Fenyvessy Adolf	Hercsko József
Borosnyay Oszkár	Filó János	Herz Armin
dr. Csillag Gyula	Gáldony Nándor	Hofer Károly
Demeczky Gyula	Gyertyánffy István	Kamer Mayer Károly

dr. Kerékgyártó Árp.	Mattyus Arisztid	Toldy József
Kodolányi Antal	Monostori Károly	Szidancics Ferencz
Kolorovich Szilárd	dr. Nádaskay Béla	Temple Rezső
Kölber Lajos	Schiffer Ferencz	dr. Varga Ferencz
Kurz Samu	Schön Ignác	Verderber István.
Löw Albert	Szczerbovszky Sza-	
Máday Izidor	nisló	

b) Vidékiek.

Bernáth Géza Szeged	Kiss Boldizsár Kunfélegyháza
Berky Gusztáv Temesvár	dr. Ormi Mór Boros-Sebes
Blaskovits Aladár Csanádpalota	Pálya Mátyás Gyorok
Bozzay János Kamaacs, Zalam.	Palkovics Miklós Győr
Özv. Bottka Mihályné Kamaacs	gróf Péchy Constantin Tibold-
Bruckmann János Zomba, Zalam.	Darócz
Csernyei Gyula Gyorok	br. Podmaniczky Géza Kis-Kartal
Czilli György Nagy-Károly	Pisó Cornél Bustyaháza
Domoszlay József Szegzárd	Roboz József Arad
Draguneszku Dömjén Pécesett	Seemann Gábor Szombathely
Fluck Adám Temesvárott	dr. Senka József Kassa
Fürst Gerson Ujpest	Trombitás Ignác Kaposvár
Gánóczy József Miskolcz	Vargha Imre Ménes, p. Gyorok
Grünwald Lipótné Arad	Várossy Gizella Arad
Hangai Géza Zala-Egerszeg	Werther Alvin Graz.
Kacsóh Lajos Kolozsvár	

Számvizsgálók:

Andreánszky Antal	Etlényi Lajos
Ujhelyi Sándor	Hajduska Albert
Drucker József	Dr. Korotnai Árpád.

A TAGOK NÉVJEGYZÉKE.

I. Tiszteleti tagok.

1. Tiszteleti elnökök :

1. Havas Sándor, nyug. államtitkár
2. Hermann Ottó, természettudós
3. Kammermayer Károly, kir. tanácsos, polgármester.
4. Montecuccoli Emma grófné.

2. Tiszteleti alelnökök :

1. Dr. Kerékgyártó Árpád, egyetemi tanár.

3. Tiszteleti titkár :

1. Szallenbach Imre, földm. minis. számtiszt.

4. Tiszteleti tagok :

1. Széchényi Pál gróf, Budapest
2. Behncke G. C. L., a hamburgi állatv. egy. titkára
3. Bergh Henrik, New-York
4. Beringer János, a berlini egylet választmányi tagja
5. Bourton Arundel Izabella, Triest
6. Brüll Dorottya, Triest
7. Chapelle, a konstantini állatv. egy. titkára
8. Colam John, a londoni állatv. egy. titkára
9. Elpis Melena, Schwarz báróné, Khalepa (Kréta sziget)
10. Féry d'Esclads, a párisi állatv. egy. elnöke
11. Gmeiner Benndorf Hermann, a drezdai á. e. elnöke
12. Hayek Gusztáv, a bécsi ornithologiai egy. titkára
13. Hartmann Ottó, a németországi egyesült egy. elnöke
14. Henriquez Gusztáv, a bécsi állatv. egy. titkára
15. Károlyi Alajosné grófnő ő excellentiája, Budapest
16. Kellner Endre, az aarai egyesület elnöke
17. Máдай Mátyás, polg. isk. tanár, Arad
18. Matheo Chinchella, a trieszti állatv. egy. igazg. titk.
19. Dr. Riboli Timót, a turini egyesület elnöke

20. Dr. Rusz Károly, a berlini „Gefiederte Welt“ czimű folyóirat szerkesztője
 21. Dr. Schaeffer G., Darmstadt
 22. Schäfer Gusztáv, a drezdai egyesület alelnöke
 23. Schilling Mária úrhölgy ő excellentiája, a rigai állatvédő nőegyesület elnöke
 24. Stencz Hermann, a „Thierschutz Correspondenzblatt“ szerkesztője Berlinben
 25. Toldy József városi főügyész, Budapest
 26. Dr. Wiedemann Viktor, a kölni egy. titkára
 27. Ambrus Kamil
 28. Bérczy Béla
 29. Ebenhöch Antal
 30. Engelbach Károly
 31. D. Farkas László
 32. Géczy István
 33. Gyalokai Lajos
 34. Lakner Gusztáv
 35. Magyarai Kálmán
 36. Máltás Hugó
 37. Szlávy László
 38. Urs Nándor
 39. Becker Károly
 40. Dobronyi János
 41. Gebhardt Károly
 42. Haszmann József
 43. Henszler Ignác
 44. Komlósy László
 45. Osztoics Mihály
 46. Zettner Ede.

rendőrségi tisztviselők

ker. előjárók

II. Alapító tagok.

224 forinttal:

Schwartz bárónő

Kréta szigeten, Caneában

200 forintos hagyomány:

özv. Matolay Frigyesné

100 forinttal:

Kéller Lajos földbirtokos

VI. Mozsár-u. 14.

50 forinttal:

id. Cséry Lajos földbirtokos

IV. Múzeum-körút 5.

5 Karsay Albert v. orsz. képviselő

VI. Andrássy-út 45.

† Királyi Pál orsz. képviselő

IV. Lövész-u. 18.

Kléh István nagybirtokos	Egyetem-u. tak. pénzt. ép.
Br. Prónay Gábor nagybirtokos	Tápió-Ságh
Saxlehner András † nagybirtokos	VI. Andrásy-u. 3.
10 Werther Alvin magánzó	Gráz
Mészárosok ipartestülete	VIII. Gyöngytyúk-u. 8.

45 forinttal:

Pesti hazai I. takarékpénztár	IV. Egyetem-u.
-------------------------------	----------------

25 forinttal:

Lanfrancioni Eneas földbirtokos	Pozsony
---------------------------------	---------

20 forinttal:

Blaskovics Latinovics Malvin magánzó	II. Kapás-u. 28.
15 Brázay Kálmán nagybirtokos	IV. Múzeum-körút saját ház
Dégen Titus plebános	VII. Plébánia hivatal
Drucker József ügyvéd	IV. Duna-u. 13.
Özv. Duliczky Istvánné magánzó	VIII. Nefelejts-u. 4.
Engel Mihály vállalkozó	II. Fillér-u. 4.
20 Ernuszt Kelemen orsz. képviselő	IV. Kálvin-tér 4.
Etlényi Lajos földhit. int. főhivat.	II. Ilona-u. 35/b.
†Etlényi L.-né " " neje	" " "
Iparoskör fővárosi	IV. Ferencziek bazára
Galilei szabadkőműves-páholy	II. Fő-uteza 8.
25 Gromon Dezső államtitkár	IX. Üllői-út 5.
Hummer Nándorné háztulajdonos	VI. Király-u. 91.
Kamer Mayer Károly k. tan. polgm.	IV. Régi városház
Gr. Károlyi Alajosné nagybirtokos	VIII. Károlyi palota
Br. Liptay Béla nagybirtokos	II. Lánczhid-u. 4.
30 Dr. Müller Ede orvos	X. Kőbánya
Dr. Müller Edéné orvos neje	X. Kőbánya
Nickl Mihály háztulajdonos	VII. Damjanich-u. 8.
Osztoics Mihály kerületi előljáró	I. Attila-u. 1.
Pálmay Ilka színművésznő	Bécs
35 Röck Szilárd † ügyvéd	Budapest
Schweiger Adolf ügyvéd	Ismeretlen
Stoll Jánosné sz. gr. Majláth háztulnő	Ujpest-körút 35.
†Szatmáry László	VII. Kerepesi-út 8.
Szilágyi Virgil	IV. Reáltanoda-uteza 14.
40 Szilágyi László rendőrkapitány	X. Kőbánya
Török József gyógyszerész	VI. Király-u.
Vallaszky Gusztáv	II. N.-Rókus-u. 16.

† Werther Flóra magánzónő	Grác
Zademák Dória sz. de Cauz v. szin-
művésznő	II. Donáti-u. 4.
45 Zahora Anna hivatalnok neje	VI. Kerepesi-út 17.
Gr. Zichy Nándorné nagybirtokosné	I. Verbőczy-u. 23.

III. Család-tagok.

Apáthy Lajos	II. Lánchid-u. 6.
Fanda János halászmester	IV. Duna-u. 8.
Kreisz János kávéház-tulajdonos	V. Főherczeg István kávéh.
50 Dr. Krenner József műegy. tanár	VIII. Muzeum
Lazányi Károly póstahivatalnok	IV. Főposta
Lichtenstein F. Lajos hirlapszerk.	VII. Erzsébet-körút 6.
Madarász József orsz. képviselő	VIII. Sándor-u. 10.
berethnei Márton Béla földh. i. tszvt.	IX. Mátyás-u. 6.
55 Mattyus Aristid ügyvéd	IV. Zsibárus-u. 2.
Natter Ferenczné igazgató neje	X. Kőbánya
Pernhard Jakabné sertésker. neje	VII. Csömöri-út 71.
Sinkovits János kövezőmester	VII. Csömöri-út 71.
Szarvasy Sándor hajózási vállalkozó	IV. Vigadó-tér 1.
60 Dr. Szily Kálmán, a tud. ak. főtkt.	V. Akadémia épület
Vajdady Gusztáv igazgató	IX. Lónyai-u.
Dr. Zsigmondy Jenő	V. Bálvány-u. 8.

IV. Rendes tagok.

Aág Zsigmondné	IX. Soroksári-u. 16.
Adamovics Lázár képezdei tanár	Ménes u. p. Gyorok Aradm.
65 Adler Melanie Gschwind-gyár igaz.
leánya	VIII. Üllői-út 42.
Dr. Adler Zsigmondné orvos neje	V. Wurm-udvar
Aigner Béla főv. tisztviselő	IV. Duna-u. Zöld-udvar
Aigner Ilka ügyvéd leánya	V. Wurm-udvar
Alkér Jenőné magánzónő	VII. Garay-tér 8.
70 Altschul Lajos gyapjúkereskedő	VII. Dohány-u.
Altschul S.	IV. Egyetem u. 2.
Andor Ottó hazai tak. hivatalnok	IX. Vámpalota
Andreáuszky Antal pénzügyi tan.	I. Bécsi kapu-tér 7.
Andreáuszky Jenő háztulajdonos	IX. Vámpalota
75 Angyal József min. tanácsos	VI. Bajnok-u. 1.
Appel Nándor m. k. áll. vas. hiv.	VII. Rottenbiller-u. 6.
Apró Géza építész hivatalnok	V. Sas-u. 10.
Auer Béla vászon-kereskedő	

- Bächer Károly hivatalnok,
 80 Bächer Mór borkereskedő
 Bachrach Augusta
 Baier Antal gyógyszerész
 Balanek Antal vendéglős
 Balassa István joghallgató
 85 Dr. Balogh Ignác ügyvéd
 Balogh Samu főv. kir. adófelügy.
 Dr. Balogh Sándor ügyvéd
 Bánhegyi Árpád nagykeresk. fia
 Bánhegyi Magda nagyker. leánya
 90 Baranyay Ödön ker. min. hivat.
 Barber Caesarin magánzó neje
 Barcza Gábor kir. táblai bíró
 Baronyi Arthur bankár
 Baronyi Edéné földbirtokos neje
 95 Bartha Miklós orsz. képviselő
 Baternay Géza
 Dr. Batizfalvy Samu orvos
 Bátyay Zsigmondné
 Bauer Istvánné min. tan. neje
 100 Bauer Hermann magánzó
 Baumann Bernát építész
 Baumann Nándorné őrnagy neje
 Bauszeg Péter magánzó
 Bekény Nándor pénzügyi m. tiszt
 105 Özv. Békey Imréné tanfelügy. özv.
 Dr. Benczur Dénes orvos
 Dr. Bende Ödön ügyvéd
 Benedek Alajos háztulajdonos
 Beniczky Gyula
 110 Bérczy Mór Anker igazgatója
 Berky Gusztáv reáltanár
 Bernhard Gyula pezsgőgyáros
 Beutel Alajosné
 Biró Zsuzsanna távirásznő
 115 Dr. Baumert orvos neje
 Dr. Berger Ignác orvos
 Berghold Rozina háztulajdonosnő
 Bermüller Ferenc tanár
 Bernáth Géza
 120 Dr. Bertsik József orvos
 Berzeviczy Albert m. k. államtitk.
 Bianchi Bianca opera-énekesnő
 Billán Márton
 Blaschnek Rezső gyógyszerész
 125 Blaskovics Irén úrhölgy
 Blau Zsigmond gabonakereskedő
- VI. Gyár-u. 42.
 IV. Ujvilág-u. 7.
 VI. Andrássy-út
 I. Istenhegy, Eötvös villa
 IV. Muzeum-körút 19.
 VI. Váczi-körút 31.
 IV. Ferencz József-rakp. 33.
 VI. Gyár-u. 7.
 IX. Csillag-u. 12.
 VIII. Röck-Szilárd-u. 35.
 V. Váczi-körút 24.
 IX. Lónyay-u. 18.
 V. Ferencz József-tér 5.
 VI. Andrássy-út 14.
 VIII. Vas-u. 8.
 Ujpest, községház
 VII. Városligeti fasor
 I. Apród-utca 4.
 VII. Csengeri-u. 10.
 VI. Andrássy-út 81.
 VI. Eprekert u. 13.
 Pomáz
 IV. Hatvani-u. 6.
 I. Pénzügyminiszterium
 VI. Vasváry Pál-u. 11.
 II. Fő-u. 6.
 V. Váczi-körút 18.
 I. Attila-u. 4.
 IV. Bástya-u. 35.
 VI. Anker-udvar
 Temesvár
 X. Kőbánya
 II. Iskola 16.
 IX. Pipa-u. 20.
 I. Disz-tér 3.
 V. Nagykorona-u. 23.
 II. Szalag-u. 30.
 II. Főgymnasium
 Szeged
 Martinhegy
 VI. Andrássy-út 50.
 VII. Erzsébet-körút 41.
 V. Váczi-körút 35.
 VIII. Illés-u.
 VI. Andrássy-út 25.
 VI. Teréz-körút 48.

Blaustein József	VI. Andrásy-út 48.
Bodendorfer A. M. vasgyáros	VII. Dohány-u. 84.
Bogdán Lajosné	VI. Andrásy-út 83.
130 Boor Akos pesti ker. bank tisztv.	V. Dorottya-u. 1.
Borbély Vidor ügyvéd	IV. Muzeum-körút 1.
Boronkay Gyula min. számtiszt	V. Földmiv. miniszterium.
Borosnyay Oszkár p. ü. oszt. tan.	I. Vár, Tárnok-u. 8.
Borosnyay Oszkárné	" " " 8.
135 Bozzay János vendéglős	Karmacs
Özv. Boskovitz Károlyné mgnzné	V. M.-Valéria-u. Tisza-udv.
Bossányi Ivánné	IV. Hatvani-u. 12.
Özv. Bottka Mihályné	Karmacs
Böhm József bádigos mester	VI. Sziv-u. 61.
140 Brandl Vinceze m. áll. vas. főmérn.	VI. Podmaniczky-u. 64.
Braunmüller Lajos tisztviselő	Angyalföld
Breitfeld Alajos fodrász	V. Dorottya-u. 13.
Breitner József bérkocsis	IX. Bokréta-u. 12.
Bruder Jakab lókereskedő	VII. Akácfa-u. 48.
145 Bruck Manó omnibusz-tulajdonos	VII. István-út 32.
Bruckmann János állatorvos	Zomba, Tolnam.
Brunner Imre hivatalnok	II. Toldy Ferencz-u. 32.
Bubics Zsigmondné tisztv. neje	VII. Almásy-tér 9.
Buczák Agoston kárpitos mester	II. Corvin-tér 14.
150 Bujanovich Sándor képviselő	VIII. Szentkirályi-u. 30.
Burján Károly gyári hivatalnok	IV. Ujvilág-u. 19.
Burján Károlyné	" " " 5.
Busbach Péter orsz. képviselő	V. Bálvány-u. 5.
Bürgermeister F. nagy kávékeresk.	VI. Váci-körút 35.
155 Burchard Rezső joghallgató	V. Klotild-u. 6.
Cathry Szalézné vállalkozó neje	II. Donáti-u. 32.
Dr. Corsán A. Gábor főgymn. ig.	V. Markó-uteza
Corzán Avendano Béla főhadn.	IV. Egyetem-u. 6.
Csarnay Károly számtiszt	V. Igazságügyi min
160 Czilly Antal kereskedő	Fény, Szatmárn.
Czilli György állatorvos	Nagy-Károly
Csengey Gyula ügyvéd	V. Arany-János-u. 1.
Cserna Lajos szabómester	V. Nádor-u. 20.
Csernyei Ede keresk. segéd	Varannó, Zemplén m.
165 Csernyei Gyula ny. tanító	VIII. Sándor-u. 32.
Cséry Kálmán	VI. Király-u. 36.
Csutor Pál hivatalnok	V. Igazságügyi minist.
Dr. Csillag Gyula egyet. tanár	IV. Molnár-u. 17.
Culmann Anna háztulajdonos	II. Albrecht-út 5.
170 Czanyuga Józsefné muzeumi titk.	" " " 5.
neje	VIII. Muzeum.
Czettin Ferencz kávé	VII. Erzsébet-körút.
Czirer Ákosné képviselő neje	VIII. Rök Szilárd-u. 32.

	Damjanich Jánosné	VIII. Sándor-u. 32.
	Damján László vasuti hivatalnok	I. Várfok-u. 4.
175	Dr. Darányi Ignác képviselő	IV. Koronaherceg-u. 2.
	Darbay György ezredes	IV. Mária-Valéria-u. 7.
	Dávid Vilmos háztulajdonos	VI. Eötvös-u. 9.
	Décey János	Szilágy-Somlyó
	Deinbeck János festő	II. Medve-u. 26.
180	Demeczky Gyula ügyvéd	IX. Vámház-körút 5.
	Demeczky Gyuláné ügyvéd neje	" " " 5.
	Deresenyi Henriette brnő magánzó	II. Fő-u. 11.
	Deutsch Miklós gyapjúkereskedő	VII. Károly-körút 9.
	Deveesis Károly kéményseprő m.	IV. Kecskeméti-u. 4.
185	Deveesis Károlyné " neje	" " " "
	Dipold János háztulajdonos	II. Fazekas-u. 22.
	Dr. Dirner Gusztáv nő-orvos	IV. Hatvani-u. 9.
	Dr. Dirner Lajos orvos	VIII. Zerge-u. 26.
	Özv. Divald Józsefné magánzónő	I. Verbőczy-u. 13.
190	Dobay József vasuti hivatalnok	VI. Teréz-körút 60.
	Dobokay Lajosné magánzónő	II. Fő-utcza 17.
	Dobrovcsky Ágost könyvkeresk.	IV. Egyetem-tér 2.
	Dont János női szabó	V. Váci-u. 10.
	Doman Luiza háztulajdonosnő	Komárom
195	Dózsa Bertalanné butorker. neje	VIII. Légszesz-u. 4.
	Draguneszku Dömjén kir. tan. p. ü. igazgató	Pécssett
	Drake E. C. aszfalt-gyár igazgató	V. Ferencz-József-tér 6.
	Dummer Irma nagyker. leánya	Izabella-u. 49.
	Dusoczky Károly	I. Mozdony-u. 3.
200	Eberling Julianna magánzónő	II. Fő-utcza 55.
	Ifj. br. Edelsheim-Gyulay tiszt	VI. Andrassy-út
	Edelsheim-Gyulay bárónő tábornok neje	VI. Andrassy-út 130.
	Egan Jakab francia nyelvtanár	IV. Zöldfa-u. 19.
	Egan Luiza tanárnő	II. Toldy Ferencz-u. 16.
205	Égger György pékmester	VII. Dob-u. 97.
	Éder Ernő vasuti tisztviselő	VIII. Felső erdősor 11.
	Egyesy Géza nyomdatulajdonos	IV. Gránátos-u. 1.
	Eichhorn Vilmos szobafestő	VII. Holló-u. 5.
	Ember Károly a v. ker. egyt. tisztv.	VIII. József-körút 71/73.
210	Dr. Emmer Kornélné curiai b. neje	II. Margit-rakpart 8.
	Engel Károly vállalkozó	II. Fillér-u. 4.
	Erdődy József állatorvos	Hőgyész, Tolnam
	Ercsey Vilma távirásznő	IV. Bécsi-u. 3.
	Erkel Ferencz operai igazgató	VI. Király-u. 84.
215	Erkel István zenész	" " "
	Erkel Lajos postatiszt	" " "
	Erkel Sándorné zenész neje	VI. Király-u. 84.

- Eröss Zsigmond ügyvéd V. Arany János-u. 29.
 Értelmes Sándor pénzügyi titkár IV. Vámház, Csepel-rakp. 1.
- 220 Fácsonyi Gyula egyet. hivatalnok IV. Egyetem.
 Faludy Kálmán joghallgató VIII. Mária-u. 56.
 Fangh Iza vasuti pénztárnoknő M. áll. vaspálya-udvar
 Fay Adrienne Tibold-Darócz
 Dr. Fayer László egyetemi tanár IV. Zoldfa-u. 31.
- 225 Farkas Károly rendőri hivatalnok VIII Zerge-u. 28.
 Dr. Farkas László főorvos IV Városház-tér 3.
 Farkas Gusztávné VIII. Üllői-út 54.
 özv. Fauser Antalné gyógysz.-tul. VII. Király-u. 49.
 Fauser Tivadar magánzó VII. Klauzál-u. 17.
- 230 Feldmann Lajos hivatalnok VI. Podmaniczky-u. 27.
 Dr. Fellegi Viktorné ügyvéd neje I. Verbőczy-u. 11.
 Fenyvesy Adolf gyorsírásh-főnök a
 képviselőházban IX. Lónyay-u. 7.
 Fenyvesy Adolfné gyorsír. főn. neje
 Feszty Árpád festőművész VI. Bajza-u 19.
- 235 Feszty Árpádné festőművész neje
 Dr. Feuer Dávidné orvos neje VI. Váci-körút 19.
 Filó János gyógyszeráros VIII. Mátyás-tér 8.
 Filo Lajos ellenőr Lipótmezei tébolyda
 Filotás Dániel földbirtokos VII. Kerepesi-út 68.
- 240 Filotás Dánielné neje
 Fini Béla gyógyszerész Kőbánya " "
 Finn Oszkár cukorgyári ügynök V. Sétatér-u. 6.
 Finney Lidia Ferencz-József-rakpart 19.
 özv. Fischböck Ferenczné I. Atilla-u. 13.
- 245 Fischer D. S. kávé nagykereskedő V Bálvány-u 13.
 Fischer Győző orthop.-intézet tul. VII. Hermina-út 1525.
 Fischer Győzőné neje " " "
 Fischer Vilmos cégvezető VI. Andrássy-út.
 Dr. Fischer Vilmosné orvos neje VII. Városliget, Hermina-út.
- 250 Fleischmann Nándor magánzó V. Váci-u. 25.
 Flexner Ottó hivatalnok VI. Hajós-u. 7.
 Floch Reghersberg Alfréd joghall. IV. Váci-u. 19.
 Fluck Ádám tábla-bírói tan.-eln. Temesvárott
 Fodor Károly vivó-mester IV. Koronaherczeg-u. 3.
 255 Fogler Károly hivatalnok V. Schlick-gyárban
 Fontaine Emil m. k. államv. hiv. VII. Központi pályaudvar
 Forgó Istvánné háztulajdonos IV. Havas-u. 7.
 Formágyi Károly hengerm. hiv. I. Atilla-u. 1.
 Forster Pál min. tanácsos II. Lánchíd-u. 4.
- 260 ifj. Forster Gyula gymn. tanuló " " "
 Forster Sarolta földbirtokosné Köveskút u. p. Karmacs
 Forster Kálmán fogalmazó V. Földmiv. min. palota
 Dr. Földes Béla ügyvéd VIII. Zerge-u. 27.

	Frankl Jakab papirkereskedő	VI. Király-u. 12.
265	Frenkl Gyula ügyvédjelölt	V. Dorottya-u. 5.
	Freund Henrik gabonakereskedő	IV. Thonet-udvar.
	Tószegi Freund Zsófia	V. Hold-u. 27.
	Frey József magánzó	V. Magyar-u. 52.
	Friedmann Arthur ügyvéd	IV. Kigyó-u. 2.
270	Friedrik Géza gazdasági segéd	Földmívelési miniszterium.
	Frivaldszky János muzeumi őr	VIII. Muzeum.
	Fonagy József belügym. számtiszt	Kültelek, Angyalföld.
	Früchtl W. divatárusnő	VI. Király-u. 8.
	Dr. Fuhrman Ferencz fogalmazó	II. Keresk. miniszterium
275	Fürst Gerzson lisztkereskedő	Ujpest, váci-út 13.
	Fülep György állatorvos	Nagybecskerek
	Gábor Endre pénzügyi irodavezető	IX. Fővámház
	Gábor Lajosné úrhölgy	II. Krisztina-körút 19.
	Gáldony Nándor kassa-oderbergi
vasuti tisztviselő	III. Zsigmond-u. 58.
280	Gálffy Sándorné	Sáronberke
	Gammel Alajos főv. tisztviselő	IX. Lónyay-u. 18.
	Gánóczy József	Miskolecz, Hunyad-u. 28.
	Garay Alajos hivatalnok	Régi városház.
	Gartner Antal nyug. hivatalnok	IV. Ujvilág-u. 6.
285	Gaschovszky Augusztina magánzónő	I. Alkotás-u. 21.
	Gasparez Géza távirdatiszt	IV. Aranykéz-u. 7.
	Gassi Ferencz háztulajdonos	VI. Csengeri-u. 52.
	Gaszner Pál	Békés-Gyula.
	Gebhardt Mari	V. Zrinyi-u. 3.
290	Geisz László	Tolna
	Dr. Gerenday György pénzügymin.
hivatalnok	IV. Molnár-u. 4.
	Gerle József min. hivatalnok	VII. Lövölde-tér 1.
	Gerteisz János	II. Albert-út 25.
	Geszler József női szabó	IV. Régi posta-u. 2.
295	Geszler Józsefné " neje	" " " " " " " "
	Geszner Mária vendéglősnő	IV. Vámház-körút 16.
	Gires Agoston vasuti hivatalnok	II. Retek-u. 17.
	Glacz Nándor czégv. Topits J.-nél	IV. Hatvani-u. 7.
	Glanzer Klementin magánzónő	I. Disz-tér 4.
300	Glaser Gyula főkönyvelő	V. Schlick-gyár
	Glatz Henrik malom-ügynök	V. Akadémia-u. 9.
	Glück Ida kereskedő neje	VI. Vörösmarty-u. 33.
	Dr. Glück Ignác törzsorvos	VII. Városligeti fasor 11.
	Dr. Gmelin Ottó orvos	IX. Üllői-út 5.
305	Gokesch Lajos m. k. áll. v. hiv.	VI. Sziv-u. 6.
	Goldberger Mária számtiszt neje	II. Vám-u. 6.
	Goldberger Etelka nagyker. leánya	VI. Andrássy-út 25.
	Goldberger Géza jogász	" " "

- Goldschein Jakab kereskedő VII. István-tér 2.
 310 Goldberger Mór nagykereskedő VI. Andrassy-út 25.
 özv. Gosch Ferenczné VIII. Ór-u. 2.
 Geromüller Anna órás neje IV. Egyetem-tér 6.
 Graf József pékmester IX. Soroksári-u.
 Graf Nándor tisztviselő IV. Szervitater 8.
 315 Graichen Emmi masseurnő IV. Magyar-u. 41.
 Grassmann Agoston fényezőmester IX. Lónyay-u. 42.
 Gréber Miklósné magánzónő VII. Rottenbiller-u. 28
 Gretschl Ödön m. kir. számtiszt V. Földmiv. miniszterium.
 Grill Richard VIII. Mária-u. 10.
 320 Groder Cornél tisztviselő IV. m. orsz. közp. tak. pénzt.
 Grötschel Imre orsz. közp. tak.-
 pénztári igazgató IV. Uj bécsi-u. 4.
 Gruber Antal vallás- és közokt.
 min. számtanácsos II. Fő-uteza 82.
 Gruber Armin borkereskedő VI. Csengeri-u. 80.
 Gruber Gyula gázgyári hivatalnok VIII. osztr. gáztársulat
 325 Gruber Katalin magánzónő I. Horgony-u. 68.
 Dr. Gruber Zsigmond V. Sas-u. 29.
 Grüner Tivadar az o. m. bank hiv. V. József-tér 2.
 Grünfeld Miksa magánhivatalnok VII. Szövetség-u. 9.
 Grünwald Lipótné magánzónő Arad, Zoltán-uteza 2.
 330 Gstettner Ferenc háztulajdonos VIII. Oriás-u. 36.
 Guda Döme V. Sas-u. 7.
 Gyarmathy Györgyné magánzónő IV. Calvin-tér 1.
 Gyertyánffy István képezdei igazg. I. Győri-út
 Györgyei Illés földbirtokos VI. Teréz-körút 3.
 335 Györgyei Miklós IX, Üllői-út 29. "
 Győry Elek képviselő, ügyvéd V. Ujépület.
 Grünzweig Luiza cs. és k. kap.-né II. Fő-uteza 69.
 Göth Ilka főv. tanítónő VI. Andrassy-út 77.
 340 Grünhut Dezső nagyfuvaros I. Szentháromság-u. 4.
 leánya V. István főherczeg szálló.
 Gilibert Róza magánzónő
 Hajduska Albert I. m. ált. bizt.-
 társ. hivatalnoka IV. Muzeum-körút 10.
 Dr. Hajnos Sándor tisztviselő IV. Régi városház
 Hajós Ede papirkereskedő VII. Nefelejts-u. 17.
 345 Hajós Zsigmondné V. Nagykorona-u. 32.
 Dr. Halász Ferencz ügyvéd VIII. Vas-u. 8.
 Halbauer Nándor nagykereskedő VII. Király-u. 9.
 Hampel Sándor előljáró II. Fő-uteza 71.
 Hangay Géza kir. erdőfelügyelő Zala-Egerszeg
 350 Hangl József főv. tanító II. Toldy Ferencz.-u 41.
 özv. Hangl Józsefné magánzónő " " " "

	Hangl M. magánzó	II. Várkert rakp. 10.
	Harezy Antal hivatalnok	I. Honvéd miniszterium.
	Harkay Mór kávé	IV. Korona kávéház
355	Harmos Gyula gyógyszerész	Rókus kórház
	Hartig Antal keztyüs	II. Fő-u. 46.
	özv. Hatschek Miksáné diszműáros	IV. Kristóf-tér
	Hatsik Béláné építőfa-keres. neje	II. Vám-u. 6.
	Hauser Antal népszínházi hiv.	VIII. Népszínház.
360	Hauser Margit népszin. hiv. leánya	" "
	Hauszman Hermína műegy. tan. testvére	IV. Zöldfa-u. 32.
	Hauszman Alajosné	" "
	neje	" "
	Házás Nándor állatorvos	VI. Szív-u. 12.
	Hegedüs Károly ügyvéd	IV. Múzeum-körút 41.
365	Hegedüs Sándor képviselő	IV. Egyetem-tér 6.
	Hegrád László m. k. á. v. felügy.	VIII. Külső kerepesi-út 3.
	Heinrich Ilona	V. Mária Valéria-u. 19.
	Dr. Heinrich Kálm. Ráczfürdő-tul.	I. Ráczfürdő.
	Heiszler János nyomdatulajdonos	II. Lánchíd-u. 2.
370	Helffy Ignác orsz. képviselő	VIII. Kisfaludy-u. 19.
	Hellebront Kálmán bankhivatalnok	II. Pauler-u. 3.
	Hänslér Kár. Fonciére népszerűbeszed.	V. Kohári-u. 19./A.
	Hentaller Lajos orsz. képviselő	VII. Erzsébet-körút 42.
	Hereskó Francziska	V. Gizella-tér.
375	Hereskó József férfi szabó	" "
	Hereskó Mihály	" "
	Hereskó Pál	" "
	Herczeg Fülöp hivatalnok	V. Schlick-gyár.
	Herczl Tivadar gabonakereskedő	VII. Károly-körút 15.
380	Hermann Antónia magánzónő	IV. Sebestyén-u. 3.
	Hermann Gabriella titkár neje	I. Dísz-tér 10.
	id. Herpka Károly hivatalnok	V. Schlick-gyár.
	özv. Hersich Ignáczné eur. bir. özv.	V. Wurm-udvar.
	Herz Ármin szalámi gyáros	V. Nándor-u. 8.
385	Hevesi Jakab vegyes kereskedő	II. Iskola-u. 2.
	Himmel Rezső m. k. áll. vas. hiv.	VI. Andrássy-út 75.
	Hindy Árpád	Arad
	Hindy Kálmán hivatalnok	X. Delej-u. 5. Tisztv.-telep.
	Hirsch József gyapjúkereskedő	VII. Károly-körút 17.
390	Hirsch Gyula festő (opera)	VII. Damjanich-u. 51.
	Hirschecker József min. tanácsos	I. Pénzügyminiszterium.
	Hirschl Kálmán hivatalnok	VIII. József-körút 53.
	Hivessy Jenő tisztviselő	Keresk. miniszterium.
	Dr. Hochhalt Károly főorvos	IV. Múzeum-körút 1.
395	Hofer Károly főreált. igazgató	V. Markó-u.
	Hoffmann Erzsike tem. váll. leánya	IV. Kalap-u. 12.
	Hoffmann Irén	" "

- Hoffmann Sándor fő-erdőtanácsos I. Nádor-u. 9.
Hoffmann Manó nagyfuvaros VIII. Madách-u. 21.
400 Hoffmann Simon " VI. Eötvös-u. 28.
Hoitsy Pál orsz. képviselő IV. Hatvani-u. 9.
Hollós Luiza hivatalnok neje IV. Szervita-tér 8.
Holmeyer Erzsébet háztulajd. I. Horgony-u. 26.
Holz Vilmos VI. Nagymező-u. 52.
405 ifj. Holzspach Nándor hadnagy II. Zsigmond-u. 53.
Holzer Ede hivatalnok V. Hengermalom.
Holzwarth F. hiv. (váltó-üzlet) IV. Bécsi-u. 4.
Hoor Géza gépészmérnök VIII. m. áll. v. fűtőház.
Hopp Ferencz optikus IV. Deák-u. 5.
410 Horánszky Nándor orsz. képviselő VIII. Zerge-u. 14.
Horn Ede fogasker. vasut igazg. I. Fogaskerekű vasut
Horn Vilmos ny. főv. tisztviselő II. Krisztina-körút 19.
Horvát C. Guido magánhivatalnok V. Mérleg-u. 4.
Horváth Árpád egyetemi tanár VIII. Muzeum-u. 9.
415 Horváth József r. k. segédlelkész II. Bomba-tér.
Humayer József téglagyáros IX. Védgát-u. 6.
Hunyady Péter mészáros-mester Gyorok, Aradmegye.
Husserl Jakab hivatalnok V. Mérleg-u. Pollák-száll.
Hvisztko Alajos m. k. áll. v. hiv. VI. Andrassy-út 75.
420 Hay Ignác magánzó V. Erzsébet-tér 1.
Hermann Ottó természettudós VI. Lövölde-tér 3
Hermann Ottóné
Hirsch Paula magánzónő II. Battyány-u. 53.
Illés Károly IX. Imre-u. 3.
425 Illosvay Lajos műegyetemi tanár VIII. Műegyetem.
Isaak Dezső orsz. képviselő IV. Kalvin-tér 2.
Dr. Iszlay József fogorvos IV. Gizella-tér 2.
Ilits Józsefné Hungária-szálló igaz-
gató neje IV. Hungaria szálloda
Jäger Albertné őrnagyné II. Lánchíd-u. 11.
430 Jandaurek Venczel építési vállalk. VIII. Futó-u. 44.
Koronvári Jelentsik Vince táborn. Pozsony
Jeney Lajos aligazg., főpénztárnok IV. Magy. ált. bizt. társ.
Jókai Mór orsz. képviselő VI. Bajza-u. 19.
Jonás D. Károly m. t. ak. gondnok V. Arany János-u. 1.
435 Jonás Samu kereskedelmi ügynök VI. Andrassy-út 51.
Jungh Béla főv. tisztviselő I. Előjáróság.
Jurkiny Jenő áll. mérnök VII. Klauzál-u. 15.
Kacsóh Lajos m. k. áll. vas. felügy. Kolozsvár.
Kainrath Lajos magánzó VI. Gyár-u. 25.
440 Kaiser Károly táviratiszt X. Orczy-út 39.

- Özv. Kajlinger Mihályné mérnök
 özvegye VIII. Zerge-u. 3.
 Kalina Tódor IX. Halom-u. 7386.
 Kalner Elek hivatalnok I. Pénzügyminiszterium.
 Kállay Gyula bizt. int. hivatalnok The Mutual.
 445 Dr. Kanyurszky György egy. tan. VI. Andrassy-út 62.
 Kárász Miklós magánzó I. Verbőczy-u. 1.
 Karlovszky Endre hivatalnok I. Döbrentei-u. 4.
 Károlyi György papirkereskedő V. Dorottya-u. 10.
 Kaufmann Jakab borkereskedő Gyorok, Aradmegye.
 450 Kaufmann Jakab pálinkagyáros VIII. Kerepesi-út 55.
 Kecskóczy Ilona távirásznő VIII. Zerge-u. 13.
 Keller Alajos divatkereskedő IV. Szerviták épülete.
 Keller Ignác fűszerkereskedő I. Palota-u. 28.
 Kemény Béla, a magyaróvári ser-
 főzde képviselője VII. István-út 10.
 455 Kempelen Géza p. ü. titkár I. Fortuna-u. 4.
 Kenesseyné Szikly Fáni magánzónő IV. Szervita-tér 8.
 Kerner György p. ü. hivatalnok IX. Fővám-épület.
 Kern S. Ferencz sertéskereskedő VIII. Baross-u. 52.
 Kerntler Ferencz alaguti igazgató I. Alagút.
 460 Dr. Keszits Antal védő ügyvéd IV. Károly-körút 13.
 Kienast Ferencz bélkereskedő IX. Szvetenay-u. 19.
 Király János állatorvos Katymár (Bácsm.)
 Kirschmann Mari háztulajdonosnő II. Vám-u. 6.
 Kis Boldizsár káplán Félegyháza.
 465 Kisfaludy Nándor szerzetes IV. Ferencziek zárdája.
 Kiszely Tiborcz táblai bíró VII. Damjanich-u. 10.
 Klebesberg Géza hivatalnok Kispeszt.
 Dr. Klein Gyula műegy. tanár IX. Pipa-u. 6.
 Klein Gyula gyáros V. Váczi-körút 32.
 470 Kleinhackel József vendéglős II. Lánchíd-köz 5.
 Kleinmann Ödön lókereskedő VII. Wesselényi-u. 39.
 Knoll Lenke I. Mészáros-u. 11.
 Knopp Kelemen állatorv. hallg. VII. Állatorvosi akadémia
 Koblinger Ignác madárkereskedő IV. Granátos-u.
 475 Kodolányi Antal ny. tanár VI. Vörösmarty-u. 32.
 Kodolányi Antalné tanár neje
 Kohler J. C. ezukorgyár képvis. VI. Andrassy-út 12.
 Kohn Eszter földbirtokosnő Ménes, up. Gyorok, Aradm.
 Kollerich Margit vasgyáros leánya IV. Ferencz József-rakp. 20.
 480 Kolozsváry Endre mérnök IX. Lónyay-u. 18.
 Kolozsváry Albina magánzónő VI. Király-u. 72.
 Kölber János háztulajdonos VII. Kazinczy-u. 3.
 Kölber Lajos Kispeszt.
 Kölber Lajos háztulajdonos VI. Ó-utca 41.
 485 Konta József Ferencz divatkeresk. IV. Ferencz Józ.-rakp. 23.
 Konyi József II. Szalag-u. 9.

- Korbély Géza evang. lelkész Krizba u. p. Földvár.
 Dr. Kormann Frigyes ügyvéd II. Fő-utcza 7.
 Korolovich Jenny cs. és k. alezr. neje VI. Uj-u. 35.
 490 Kolorovich Szilárd cs. és k. alezr. VI. " "
 Kothry Erasmus vasuti hivataln. V. Akadémia-u. 13.
 Kovács Károly postatiszt IV. Főposta.
 Dr. Kovács Ferencz p. ü. fogalm. IX. Vámépület.
 Kovácsevics Áron sütőmester VII. Akácfa-u. 37.
 495 Kozilek J. kárpitós mester IV. Szerb-u. 19.
 ifj. Kozma Ignác Ganz-gyári hiv. II. Lehel-u. 6.
 Kozmanovics Károly főpinczér IV. Hungária-szálló.
 Köbbling József gyógyszerész Gyorok, Aradmegye
 Köpesdy Sándorné gymn. ig. neje VII. Klauzál-u. 10.
 500 Körmeny Imréné titkár neje IX. Pipa-u. 33.
 Körösy Imre közp. takar.-pénztár
 főkönyvelője IV. Bécsi-u. 4.
 Klósz Lina II. Ilona-u. 10.
 Dr. Krajszik Ferencz ügyvéd IV. Magyar-u. 4.
 Kramer Jakab bankár V. Dorottya-u. 9.
 505 Kraus Henrik Adria főpénztárnoka IV. Váci-u. 9.
 Krellvitz Anna magánzónő II. Toldy Ferencz-u. 18.
 Kraemer Gézáné hivatalnok neje VII. Kazinczy-u. 2.
 Dr. Krepelka Ágoston főv. tisztv. IV. Torony-u. 1.
 Dr. Korotnai Árpád ker. orvos IV. Kalap-u. 12.
 510 Krieger György gyógyszerész VIII. Múzeum-körút 18.
 Krompecher János m. k. áll. v. hiv. VI. Andrassy-út 75.
 Kruplonitz Flóra úrhölgy Kéménd, Esztergommegye
 Krumpach György művezető VI. Schlick-gyár
 Kruczer Károly építész VI. Teréz-körút 32.
 515 Kunz Péter min. osztálytanácsos I. Verbóczy-u. 14.
 Kurländer Soma ügynök VI. Vörösmarty-u. 51.
 Kramer József bankár V. Dorottya-u. 9.
 Kramer Samu kárpitós V. Fürdő-u. 3.
 Dr. Kunz J.-né spanyol k. cons. neje IV. Múzeum-körút 1.
 520 Kiche Lajos építkezési ügynök VI. Andrassy-út 88.
 Kurländer Jakab fuvaros VIII. Tömő-u. 44.
 Kurz Samu ev. tanító V. Erzsébet-tér 12.
 Dr. Kerékgyártó Árpád egy. tanár IV. Sörház-u. 6.
 Dr. Kern Tivadarné orvos neje V. Nádor-u. 16.
 525 Kuliffayné szül. Beniczky Irma VII. Rottenbiller-u
 magánzónő II. Krisztina-körút 13.
 Koszyra Mária úrhölgy
 Lachmann György m. áll. v. felügy. VI. Andrassy-út 83.
 Lafrankó István kéményseprő-m. V. Nádor-u. 13.
 Lafrankó Istvánné V. Nádor-u. 13.
 530 Lajos Gyula keresk. min. hivataln. I. Városmajor-u. 26.
 Láng Tivadar magánzó II. Ostrom-u. 25.

- Láposy F. és társa borkeresk.
 Borhegyi F. czégnél V. Gizella-tér, Haas-palota.
 Lauterbach Mária II. Fő-utca 55.
 Dr. Layer János ügyvéd V. Nagykorona-u. 8.
 535 Dr. Layer Jánosné „ neje V. Akadémia-u. 13.
 Lebánovics Pál keresk. min. hiv. I. Fortuna-u. 19.
 Dr. Lechner László gymn. tanár IV. Hatvani-u. 20.
 Leitersdorfer Henrik ruhakeresk. VIII. Szilágyi-u. 3.
 Lepter János lakatosmester VIII. József-körút 53.
 540 Lendvay Emil hivatalnok V. Gutjahr és Müller-gyár
 Lenner Róbert hivatalnok IV. Váci-u. 9.
 Lichtenberger Sophie Adria-igazg. özv. Ligeti Antalné festő özvegye VII. Amerikai-út 19.
 neje Lipz Illés postatiszt Lugos, Krassóm.
 545 Lobmayer Imre borkereskedő fia V. Károly-körút 18.
 Lobmayer Mátyás borkereskedő IV. Múzeum-körút 11.
 Lohr Hermina főmérnök neje II. Ilona-u. 10.
 Löbl Ignác bérkocsis VIII. Szerdahelyi-u. 12.
 Löbl Jakab főv. állatorvos VII. Csömöri-út 14.
 550 Löffler Ilona IV. Váci-u. 25.
 Lubich Emil földhitelintézeti hiv. V. Bálvány-u. 7.
 Lubinger József m. áll. v. alkalm. X. Mosonyi-u. 1.
 id. Luczenbacher Pál fakereskedő IV. Thonet-udvar.
 Ludvig István vásárfelügyelő VII. Ujvásár-tér 19.
 555 Dr. Ludwig Endre kórh. ig. főorv. II. Corvin-tér 10.
 Lukács Antal földhitelint. igazg. V. Bálvány-u. 7.
 Lukács Gizella államtitkár leánya II. Lánchíd-utca 8.
 Lung György főv. tanácsnok IX. Soroksári-u. 35.
 Lux Ede tanár V. Váci-körút 56.
 560 Luzsa Kálmán vászonkeresk. seg. VIII. Röck Szilárd-u. 19.
 Lüle Adél magánzónő VIII. Sándor-u. 30.
 kisteleki Léva Róza m. bizt. társ. igazgató neje IV. Vigadó-tér 1.
 Löffelmann Vilmosné vend. neje VI. Thonet-udvar
 Lammecher Erzsébet háztulajd.-né VIII. Fecske-u. 15.
 565 Laitl Simon János szőnyegkeresk. IV. Hajó-u. 1.
 Löw Albert chemikus IX. Soroksári-út 49.
 Link F. István ékszerész IV. Váci-u. 12
 Lithvay Viktória távirásznő VIII. Főherczeg Sánd.-u. 30.
 Löffelmann Béla magánhivatalnok V. Mária Valéria-u. 10.
 570 özv. Lampel Róbertné könyvker. IV. Rostély-u. 3.
 özvegy VII. Kerepesi-út 8.
 Madarassy Pál hivatalnok VIII. Nemzeti muzeum.
 Dr. Madarász Gyula II. Ganz-utca 7.
 Mader Béla bankhivatalnok VII. Kerepesi-út 26.
 Magyar Kázmér min. tisztviselő

- 575 Majthényi Adám földbirtokos Nyárad, Borsodm.
Maleczky Vilmos VII. Podmaniczky-u. 6.
Maloschik István VIII. Népszínház-u. 15.
Máday Izidor osztálytanácsos V. Földmiv. miniszterium.
Martinovits Vilma min. tan. leánya I. Disz-tér 11.
- 580 Markovics Iván háztulajdonos II. Donáti-u. 5.
Markutz József építész VIII. Röck Szilárd-u. 3.
Márton Alajos divatkereskedő IV. Váczi-u. 19
Maszák Hugó festőművész VIII. Muzeum-körút 18.
Mátrai Arnold hivatalnok V. Földmiv. miniszterium.
- 585 Mátrai Ferencz József urad. kasznár Pusztá-Szt.-Mihály.
Matyasovszky Lipótné magánzónő Ghimes
Mayer Ferencz bérkocsis VIII. Vig-u. 5.
Mayer Alajos tőzsdetulajdonos IV. Váczi-u. 18.
Mechwart Andrásné Ganz-gyári
igazgató neje II. Donáti-u. 36.
- 590 Medvés Sándorné hivatalnok neje Pomáz
Meixner Mária keztyű-gyáros IV. Váczi-u. 26.
Dr. Mészáros Károlyné orvos neje VIII. Sándor-u. 20.
Mihály Miklós állatorvos Nagy-Beeskerek
Mendlik Alajos reáltanodai tanár IX. Soroksári-u. 18.
- 595 Merényi József papirkereskedő VI. Révay-u. 6.
Mezey Ernő hírlapíró V. Nagykorona-u. 13.
Mihálec József főv. tanító II. Retek-u. 34.
Mihálec Józsefné főv. tanítóné II. Retek-u. 34.
Moczár Gyula fogtechnikus V. József-tér 13.
- 600 Monostori Károly állatorv. akad.
tanár VII. Rottenbiller-u. 25.
Morócz Ferenczné ügyvéd neje II. Főuteza 7.
Molecz Lajos m. áll. v. szertár-főn. VIII. Losoneczpálya-udvar
Molnár Lajos uradalmi kasznár Gyorok, Aradm.
Molnár László nőkép. igazgató IX. Csepel-rakpart 7.
- 605 Montecuccoli Emma grófnő IV. Egyetem-tér 6.
Morgenstern Leó tisztviselő IV. Franklin-társulat
Mosch Béla VI. Király-u. 54.
Mosch Ferencz m. áll. v. hivataln. VIII. Külső kerepesi-út 6.
Mössmer József vászonkereskedő IV. Koronaherezeg-u.
610 Dr. Murányi Armin ügyvéd V. Korona-u. 20.
Murgách József Sándor fogy. adó-
hiv. tisztv. II. Főuteza 82.
Matheidesz Dániel fuvaros VIII. Karpfenstein-u. 19.
Mosch Béláné fűszeres neje VI. Király-u. 54.
Mayer Ferenczné elemi isk. ig. neje I. Iskola-tér 1.
- 615 May Andorné sz. Schöpkes Olga IX. Gizella gőzmalom.
Gizella-gőzm. intéző neje
Dr. Nádaskay Béla tanár VII. Állatorvosi intézet
Nadler Sándor férfi-szabó V. Erzsébet-tér 7.

	Nagel Árminné háztulajdonos neje	IX. Lónyay-u. 7.
	Nagy Gábor m. kir. pénzügym. titk.	II. Lánchíd-u. 8.
620	Nagy Imre színészi tanár	VIII. Kerepesi-út 5.
	Nagy Miklós szerkesztő	IV. Egyetem-tér 6.
	Nagy Sándorné magánzónő	II. Albrecht-út 25.
	Narcisz József magánzó	II. Iskola-u. 4.
	Dr. Német Imre ügyvéd	II. Halász-u. 2.
625	Nemeshegyi József háztulajdonos	IV. Mária Valéria-u. 7.
	Neugebauer Hermin borker. neje	VII. Andrássy-út 43.
	Névy Lászlóné keresk. akad. tanár	VII. Izabella-u. 89.
	Neruda Nándor gyógyfűszeres	IV. Hatvani-u. 7.
	Netter Johanna magánzónő	IV. Rombach-u. 13.
630	Neubauer Gusztáv női szabó	VI. Váci-körút 60.
	Dr. Neumann Miksa orvos	VI. Uj-uteza 29.
	Nicora Győző kéményseprős	II. Jégverem-u.
	Nyiry Alajos	IX. Fővám-épület
	Dr. Nagy Károly ügyvéd	IV. Nemzeti szálloda
635	Nagy Ottilia háztulajdonosnő	II. Donáti-u. 2.
	Dr. Nagy Dezsőné ügyvéd neje	II. Donáti-u. 36.
	Novák Mária tanítónő	I. Krisztina-u. 12.
	Novák Ferencz tisztviselő	I. „ „ 12.
	Obersohn A. Spodium-gyár gondn.	Külső Soroksári-út 9538.
640	Dr. Oeffner Antal orvos	I. Fortuna-u. 21.
	Ifj. Oeffner Ferencz ügyvéd	„ „ „ „
	Oelhofer Paula magánzónő.	II. Iskola-u. 31.
	Oetl Antal háztulajdonos	VI. Eötvös-u. 22.
	Ordódy Anna háztulajdonosnő	I. Aranykacsa-u. 9.
645	Ott József iparbank hivatalnok	IV. első magy. iparbank.
	Dr. Ormi Mór ker. főorvos	Borossebes, Aradmegye.
	Osztóics Mihályné ker. előlj. neje	I. Attila-u. 1.
	Dr. Ötvös Józsefné orvos neje	VII. Kerepesi-út 26.
	Dr. Örley Lajos ügyvéd	VI. Andrássy-út 4.
650	Österreicher Imre gőzfavágó tul.	VI. Teréz-körút 7.
	Palkovich Miklós	Győr
	Pálya Mátyás plébános	Gyorok, Aradmegye.
	Pap Elek pénzügymin. titkár	I. Országház-u. 23.
	Pertik Béla divatkereskedő	IV. Ferencziek bazára.
655	Pászthory Natália pestatisztnő	IV. Főposta.
	Dr. Pártos Béla ügyvéd	IV. Haris-bazár
	Patachich József osztálytanácsos	I. Tárnok-u. 14.
	Patak Nándor hivatalnok	VI. Vámház-körút 6.
	Gr. Péchy Konstantin nagybirt.	Tibold-Daróc.
660	Péchy Tamás képviselő	IV. Muzeum-körút 27.
	Peller Károlyné	VII. Rottenbiller-u. 24.
	Perlaky Kálmán ügyvéd	IV. Mária Valéria-u. 5.
	Pertik Mariska tanár leánya	IV. Ferencziek bazára

- Dr. Pertik Ottó orvos, egyet. tan. I V. Ferencziek-bazára.
- 665 Perleberg Krisztina titkár neje I. Verbőczy-u.
- Péntek Gáspárné ügyvéd neje VI. Kalap-u. 18.
- Dr. Peregrinyi János VIII. Zerge-u. 28.
- Persián Iván segédigazg. a kir. tábl. Pécs, Kaposvári-ú. 1.
- Penater Anna I. Plébánia-u. 2.
- 670 Perthl Géza déli vasuti irodafőnök II. Délivasut
- Pertik Lujza tanár leánya IV. Ferencziek bazára.
- Pethő Berta úrhölgy I. Országház-u. 14.
- Petroczky Lajos állatorvos VIII. Bezerédy-u. 8.
- Petry Elekné tanár neje VIII. József-u. 9.
- 675 Pichler Sándor Svadló pénztárnoka VI. Lehel- és Svadló-gyár
- Pisó Kornél m. k. erdész Bustyaháza
- Pilder Mária tanítónő Nagy-Szeben
- Pleskot Szidónia Dunagőzh. társ.
hiv. neje II. Fő-uteza 21.
- Br. Podmaniczky Géza nagybirt. Kis-Kartal
- 680 Póka Gyula hivatalnok Putnok gőzmalom
- Poleszmók János számv. hadnagy VIII. Ór-u. 2.
- Pollák Imre jogász V. Mérleg-u. 6.
- Pollák Gyula spediteur fia " " "
- Pollák Károly spediteur " " "
- 685 Polacsek János hivatalnok VII. Rombach-u. 13.
- Pilisy István szabó-test. jegyző IV. Reáltanoda-u. 16.
- Polónyi Géza képviselő, ügyvéd IV. Kecskeméti-u. 8.
- Báró Pongrácz Vincze honvédmín.
főhivatalnok II. Lánchid-u. 2.
- Báró Pongrácz Vinczéné " " "
- 690 Popovits Jenő curiai bíró VII. Damjanich-u. 44.
- Poray György zenetanár VII. Baross-u. 1.
- Posch György kávék VII. István-tér 16.
- Pozder Károly gymn. tanár VI. Rózsa-u. 16.
- Pozsonits István hivatalnok I. Közp. állampénztár
- 695 Práznovszky Géza VIII. Szentkirályi-uteza 37.
- Báró Prónay Róza földbirtokos V. Bálvány-u. 20.
- Prohászka Mária I. Palota-u. 14.
- Dr. Prúzsinszky János gym. tanár VIII. Mária-u. 23
- Pumb György főmérnök VI. Andrassy-út 82.
- 700 Puskási Károly hivatalnok V. Hengermalom
- Püspöki György háztulajdonos IV. Hal-tér 7.
- Prikryl Ferencz tisztv. a honv. min. I. Krisztina-u. 7.
- Quendet Emma órás neje IV. Kigyó-tér
- Rábel Ferencz bérkoesi-tulajdonos VII. Klauzál-u. 13.
- 705 Rác Borbála magánzónő I. Tárnok-u. 8.
- Radó Róbert hivatalnok VIII. József-körút 53.
- Rádits Akos műépítész II. Albrecht-út 3.

- Rajesics Hedvig magánzónő II. Donáti-u. 5.
 Rajháti Mór háztulajdonos VIII. Röck Szilárd-u. 27.
 710 Rakovszky István képviselő VI. Andrásy-út 70.
 Rakovszky Géza képviselő VIII. Trefort-u. 2.
 Ranczenberger Agoston ernyőker. IV. Váci-u. 18.
 Ráth Aladár főv. tisztviselő IV. Zöldfa-u. 9.
 Ratkovszky Gusztáv házgondnok V. Hold-u. 3.
 715 Rauchbauer Jánosné IX. Imre-u. 9.
 Rausch K. Pál buzakem. gyáros VI. Dalszínház-u. 2.
 Récesey Adél magánzónő IV. Curia-u. 3.
 Rechnicz Ödön terménykereskedő V. Nagykorona-u. 90.
 özv. Redlich Adolfné magánzónő I. Uri-u. 22.
 720 Reiszner Ignác építőmester V. Nagykorona-u. 19.
 Renschler R. hivatalnok V. Széchényi-u. 1.
 Dr. Rényi Béla orvos V. Külső váczí-út
 Rényi Dezső főv. tisztviselő IV. Régi városház
 Resch Eugenia háztulajdonosó VII. Klauzál-u. 17.
 725 Rétay Teréz magánzónő IV. Lipót-u. 46.
 Rétay Béla kereskedő " " "
 Rétay Imre háztulajdonos " " "
 Reutter Nándor kávé V. Andrásy-út 25.
 Révész Adolf magánzó VI. Andrásy-út 95.
 730 Riedl Frigyes vegyes kereskedő VII. Damjanich-u. 36.
 Ribáry Józsefné főrendih. tag neje II. Fő-u. 35.
 Richter Lajos Saxlehner czég megbizottja VI. Andrásy-út 3.
 Risz Emil háztulajdonos VIII. Kisfaludy-u. 18.
 Risz Emilné háztulajdonos neje VIII. Kisfaludy-u. 18.
 735 özv. Ries Kepes Hermina mgnzónő V. Wurm-udvar
 Roboz József siketnéma-int. igazg. Arad
 özv. Romlaky Paulin magánzónő IV. Károly-körút 4.
 Rónay Ede hivatalnok V. Wörner-gyár
 Rónay Emil " " " II. Hattyú-u. 8.
 740 Rozenzweig Sarolta szül. Saphir hivatalnok özvegye V. Nagykorona-u. 15.
 Rothauer J. H., Reichnitzer H. és M. czég tulajdonosa V. Korona-u. 20.
 Rottersmann Tivadar sajtkeresk. VII. Király-u. 59.
 Rózsa Gyula opera pénztáros VI. Dessewffy-u. 35.
 Rózsa Josefin " " leánya " " "
 745 Rózsa Ida magánzó IV. Magyar-u. 44.
 Rosenbach József posta- és távirdatiszt IV. Főposta.
 Rott József Generáli igazgató V. Dorottya-u. 10.
 Dr. Rumbach István orvos VIII. Röck Szilárd-u. 39.
 Rupp Lili V. Hold-u. 3.
 750 Radnay Bella képezd. h. igazg.-nő VI. Andrásy-út 65.
 Réthy Dezső hírlapíró Maros-Vásárhely

	Ramisch Mária pénztárosné	Központi pályaudvar
	Sáfrán Emil kereskedő	Gyórok, Aradmegye
	Ságh József zenetanár	VII. Kerepesi-út 55.
755	Sámuel Ferenczné	IV. Zöldfa-u. 42.
	Sándor József tisztviselő	Posta-tak.-pénztár
	Sándy Gyula főgymn. tanár	II. Toldy Ferencz-u. 20.
	Saphir Irma szerkesztő neje	IV. Hungária
	Saphir Károly hegedűművész	II. Toldy Ferencz-u. 2.
760	Say Viktor tábornok	Kolozsvár
	özv. Schalek Lipótné szálloda-bérlő	Abazzia
	Schartner Béla	IX. Ranolder-u. 13.
	Schwetx Vilmosné s. tanfelügyelőné	VIII. Nagytemplom-u. 12.
	Scheibal Vincze hivatalnok	V. Hengermalom
765	Schlesinger Pál gabonakereskedő	IV. Thonet-udvar
	Schmidl Adolf hivatalnok	VI. Schlick-gyár
	Schmidt Ferenc szállótulajdonos	IV. Lipót-u. 25.
	Schmidt Károly	VIII. József-körút 41.
	Schmidt Mari magánzónő	I. Bécsikapu-tér 7.
770	Dr. Schnabel Róbert tanár	V. ker. főgymn.
	Schneller Lajos hazai tak.-pénzt. hiv.	IV. Hazai tak.-pénztár
	Dr. Scholz Ágost egyet. tanár	VI. Andrassy-út 72.
	Schön Ignác nagyfuvaros	Budapest.
	Schönbaum Samu műszaki vegyész	IV. Kecskeméti-u. 5.
775	Schréter Ferenc min. titkár	V. József-tér 14.
	Schusterits Ignác	N.-Károly
	Schumy Rezső építőmester	I. Krisztina-u. 3.
	Schumy István	I. Szent-János-u. 11.
	Schuster Adolf rövidárus segéd	
	Schneider J.-nél	IV. Deák Ferencz-u. 3.
780	Schwarz Antal mű- és épület. lak.	VII. Rottenbiller-u. 32.
	Dr. Schwarzer Ottó tébolyda-tul.	I. Kékgyólyó-u.
	Schwarz József gépkereskedés	V. Váci-körút 26.
	Schwerzig Antal mészárosmester	VII. Lövölde-tér 1.
	Schytra István honvédm. tan.	IV. Múzeum-körút 27.
785	Schytra Helén	
	Seemann Gábor polg. isk. igazg.	Szombathely
	Seibriger Traugott	V. Deák-u. 15.
	Sellner Gyula fűszerkereskedő	I. Vár, Dísz-tér 5.
	Semler I. posztókereskedő	V. Deák-u. 12.
790	Sidwers Lipót hivatalnok	IX. Soroksári-út 90/92.
	Siegert János vasuti hivatalnok	II. Szalag-u. 3.
	Sygray Pál ügyvéd	IV. Sebestyén-u. 2.
	Singer Vilma ny. v. igazg. neje	VI. Gyár-u. 7.
	Siposs Antal zenetanár	IV. Kecskeméti-u. 14.
795	Skultéty Gyula	VII. Izabella-u. 35.
	Soltész Vilmos házfelügyelő	IV. Mária Valéria-u. 4.
	Souheidl Alajosné téglagyáros neje	VII. Csengeri-u. 10.
	Souheidl Ferenczné	

- Spanraft Ágoston operai festő VII. Damjanich-u. 51.
 800 Br. Splényi Ödön rendőrkapitány VII. Rendőrkapitányság
 Spett Vincze ügyvéd IV. Kecskeméti-u. 14.
 Spett Ferenc jogász II. Lánchíd-u. 4. "
 Spur Róza hivatalnok neje V. Igazságügyi min.
 Sréter Árpád tisztviselő VI. Váczi-körút 3.
 805 Staub Imre hazai tak.-pénzt. hiv. VI. Albrecht-út 19.
 Stegmann Hermina zenetanító II. Hengermalom
 Steiger Ödön hivatalnok VIII. Röck Szilárd-u. 3.
 Dr. Steinberger Izidor orvos II. Donáti-u. 8.
 özv. Stenzinger Alajosné VII. Kerepesi-út 70.
 810 Sterns József rövidárú kereskedő IV. Borz-u. 7.
 Stephanides Henrik curiai bíró VI. Abazzia kávéház
 Steuer Gyula kávéháztulajdonos IV. Váczi-u. 19.
 Stevik Pál férfi szabó V. Főkapitányság
 Stigelbauer Ferenc rendőrtisztv. IV. Gránátos-u. 4.
 815 Stoll Nándor női szabó II. Lánchíd-u. 5.
 Stowasser János hangszergyáros VI. Andrassy-út 51.
 Strasser Adolfné szállító neje V. Akadémia-u.
 Stricker Sándor mérnök Besen, u. p. Cserenics
 820 Strauss Antal hivatalnok III. Ó-budai rakpart 111.
 Stuart Mária Heléna angol nyelvt. IV. Hungária-szálló
 Swenszky Armin patkoldai tanár VII. Allatorvosi tanintézet
 Váry Szabó Antal földbirtokos Hidegkút
 Szabó Béla főv. tisztviselő IV. Régi városház
 825 Dr. Szabó Dénes női orvos, egy. tan. Kolozsvár
 özv. Szabó Imréné magánzónó VI. Andrassy-út 89.
 Gelléri Szabó János magánzó V. Ferenc József-tér 5.
 Tunyogi Szűcs Endre bankhiv. V. Bálvány-u. 19.
 Özv. Szabó-Lászlóné megyei hiv. VII. Zerge-u. 7.
 830 Szabó Gyula hivatalnok V. Igazságügyi miniszter.
 Özv. Szabó Józsefné háztulajd. VI. Epreskert-u. 1.
 Dr. Szalkay Gyula tanár II. Fazekas-tér 8.
 Dr. Szalkay Gyuláné tanár neje V. Vurm-u. 3. "
 Szarvas Sándor gabonakereskedő I. Uri-u. 45.
 835 Szathmáry Kornél min. tanácsos VII. Arany János-u. 11.
 Szávostz Alphonz magkereskedő VI. Dob-u. 11.
 Szolderer Ferenc könyvvezető VI. Andrassy-út 3.
 Saxlehner Andor nagykeresk. fia
 Saxlehner Árpád " " " " "
 840 Saxlehner Kálmán " " " " "
 Saxlehner Ödön " " " " "
 Szczerbovszky Szaniszló tűzoltó- főparancsnok IV. Fővárosi tűzörség
 Szeiff Berta háztulajdonosnő II. Hunfalvy-u. 9.
 Szeiff Matild " " " " "
 845 Székely Elek m. k. " táviratiszt II. Vám-u. 6. "

- Székely Nándorné
 Alsó-Szelestei Szelestei Géza hiv. I. Döbrentey-u. 50.
 Szelnár Adolf virágkereskedő IV. Koronahérezeg-u. 16.
 Szelnár Adolfné „ neje V. Dorottya-u. 5.
 850 Ifj. Szenes Edéné „ „ I. Uri-u. 32.
 Szentirmay Béla jogász IV. Kecskeméti-u. Geist-h.
 Kuvini Szerb György orsz. képvis. I. Mikó-u. 1.
 ügyvéd V. Sas-u. 4.
 Szidanics Ferencz torna-tanár IV. Zöldfa-u. 27.
 Dr. Szily Adolf egyet. tanár V. Nádor-u. 18.
 855 Szitár Dénes ügyvéd VIII. Külső kerepesi-út
 Szitányi Izidor orsz. közp. takarékpénztár elnöke IV. Vámház-körút 9.
 Szohner Antalné honv. min. tiszt VIII. Hunyady-u. 10.
 neje Alsó-Némedi
 Szokolay Kornélné hirlapíró neje IV. Lipót-u. 28.
 Szontágh Tamás háztulajdonos VIII. Szentkirályi-u. 7.
 860 Sztankovics János IV. Képiró-u. 6.
 Sztarill Endre vásárfelügyelő IV. Rózsatér 7.
 Szukováthy Ottilia nőképezdei IV. Vámház-körút 2.
 igazgatónő VIII. Szentkirályi-u. 7.
 Szúnyoghi Szúnyog Tivadar IV. Képiró-u. 6.
 Dr. Stettner Lászlóné ügyvéd neje IV. Rózsatér 7.
 865 Simonsics Jenőné IV. Vámház-körút 2.
 Schmidt Ferencz honvédelmi min. I. Attila-u. 25.
 számtanácos I. Uri-u. 58.
 Dr. Schmitt Jenőné II. Batthyányi-u. 15.
 Schmidt Imre joghallgató II. Szalag-u. 19.
 Szlemenics Gézáné háztulajd.-nő V. Béla-u. 5.
 870 Rohina Schulz Leontin úrhölgy VII. Rottenbiller-u. 20/22.
 Schiffer Ferencz pápai prelátnak VI. Bajza-u. 1.
 Stanojevic Branislav joghallgató I. Horgony-u. 45.
 Stratil Ferencz cipésmester VIII. Csokonay-u. 8.
 Schrödl Emil műkögyár-tulajdonos
 875 Steiner M. Ferencz m. k. áll. vas. VII. Akácza-u. 33.
 hivatalnoka IV. Sütők és moln. gőzm.
 Scharnbeck János tisztviselő IX. Királymalom
 Strausz Mór hivatalnok I. Mészáros-u. 6.
 Stiberth Lothár magánzó I. Uri-u. 43.
 Stanger Mária tábornok neje
 880 Dr. Takács Lajos egyet. tanár IV. Lipót-u. 31.
 Tallián Gyuláné Buda-Kaláz
 Tallián István m. k. postatiszt X. Kőbánya.
 Tamásy József IV. Kalvin-tér 8.
 Tarczalovics Sándor főv. mérnök IV. Lipót-u. 28.
 885 Tarcsey János fürdőtulajdonos VII. Kazinczy-u. 40.
 báró Tascher de la Pagerie V. Mária-Valéria-u. 5.

- Taschner Lajos nagyfuvaros VII. István-út 12.
 Id. Tassy Károly hivatalnok VIII. Képviselőház
 Ifj. Tassy Károly gyorsíró V. "Dorottya"-u. 6.
- 890 Tavasz Béla leszámít. bank hiv. VIII. Pannonia-szálló
 Tély István tanár VIII. Kerepesi-út 75.
 Teltsch Berthold fakereskedő VIII. Erzsébet-körút 32.
 Dr. Temesváry Rezső női orvos IV. Vámház-körút 8.
- 895 Dr. Thanhoffer egyet. tanár IV. Ferencz József-rakp. 13.
 Thewrewk Arpád tanár II. Széna-tér 1.
 Thezárovich Ágost lotto-igazgató IX. Fővámpalota
 Thuránszky Irén képezdei igaz- II. Csalogány-u. 43.
 gatónő
 Thuróczy József m. kir. áll. vas. II. Franklin-u. 5.
 hivatalnoka VI. Sziv-u. 8.
- 900 Tichy József mészáros V. Bálvány-u. 7.
 Tihanyi Béla földhitelintézet hiv. IV. Zöldfa-u. 42.
 Tisza László orsz. képviselő VII. Dob-u. 37.
 Topits Lajos I. m. tésztagyár-tul. II. Szalag-u. 12.
 Totai Lajosné magánzónő IV. Váci-u. 21.
- 905 Török György férfi szabó V. "Pál"-u. 2.
 Török Györgyné " " VIII. Pál-u. 2.
 Törs Kálmán orsz. képviselő IV. Magy. biztosítási pal.
 Treichlinger József háztulajdonos
 Trettina Mathild belügyminiszteri II. Szalag-u. 20.
 hivatalnok neje
- 910 Triszka János bérkocsis VIII. Kender-u. 32.
 Turinits Szebestyén X. Plébániahivatal
 Turner Károly hivatalnok II. Fazekas-u. 10.
 Dr. Turnovszky Jenő fogorvos IV. Szervita-tér 1.
 Türsch Nándor háztulajdonos V. Erzsébet-tér 2.
- 915 Toldy József főv. tiszti főügyész V. Erzsébet-tér 19.
 Tomassek Andor műegy. hallgató V. Sas-u. 23.
 Trebits Ignác igazg. helyettes V. Földhitelintézet
 Trombitás Ignác áll. főállatorvos Kaposvár
 Török Gyula belügymin. számtiszt II. Krisztina-körút 35.
- 920 Török Ferencz " titkár I. Uri-u. 72.
- Dr. Uhrík Nándor orvos VIII. Kerepesi-út 61.
 Ujhelyi Sándor számtanácsos I. Gellérthegy-u. 29.
 Ullmann József hivatalnok V. Nádor-u. 16.
 Uhlyárik Titus állatorvos Lőcse
- 925 Ujházi Edéné szül. Székely Korn. VIII. József-körút 3.
 szinművész neje IV. Deák-u.
 Uhl Sándor iparbank igazgató
- Vadkerti Ferencz Alsó-Némedi
 Dr. Vadnay Andor orsz. képviselő VIII. Sándor-u. 12.

- Dr. Vajda Ignác magánzó IV. Reáltanoda-u. 19.
 930 Valkovits István kj. segéd Selmecz
 Vámbéry Armin egyet. tanár IV. Ferencz József-rakp. 19.
 Vándorfy Klára honv. min. ig. neje I. Mészáros-u. 6.
 Vangyel Pálné VIII. Sándor-u. 8.
 Dr. Várady Béláné ügyvéd neje IV. Kigyó-u. 2.
 935 Városi Gizella iskola igazgatóné Arad, templom-u. 13.
 Dr. Vadas József tanácsi fogalm. IV. Lipót-u. 24.
 Varga János hiv. VII. Rottenbiller-u. 29/B.
 Vecseri István földm. min. hivataln. IV. Zöldfa-u. 4.
 Dr. Verédy Károly kir. tanfelügyelő VIII. József-körút 50.
 940 Vladár József orvosnövendék II. Szalag-u. 3.
 Városi Malvina polg. isk. tanítónő Arad, Kossuth-u. 68.
 Dr. Varga Ferencz állatorv. akad. igazgatója VII. Állatorvosi akadémia
 Vargha Imre vinczellér-kép. ig. Ménes, u p. Gyorok. Aradm.
 Véber Károly tisztviselő Igazságügyi miniszterium
 945 Verderber Ignác m. k. áll. vasut nyug. igazgatója VI. Andrassy-út 83.
 Véges Mihályné földbirtokos neje VII. Kerepesi bazár
 Végh Zsuzsanna magánzónő IV. Zöldfa-u. 11.
 Veidinger Henrik VI. Próféta-u. 7.
 Ifj. Vida Károly hivatalnok IV. Pesti hazai I. tak.-p.
 950 Vidacs Elemér V. Schlick-gyár
 Vörös Kálmánné igazgató neje VIII. József-u. 50.
 Vörösmarty B.-né t.-széki bíró neje VIII. József-u. 27.
 Vutskis Miklós pénzügyi hiv. IX. Fővámhivatal
 Voigt Vilmos francia-magyar biz tositó társaság V. Fürdő-u. 6.
 955 Wachtler Károly hivatalnok V. Géza-utcza 5.
 Walcel Anna zongora-tanítónő IV. Deák-u. 3.
 Wlasssek Stefánia angol nyelv-tanítónő II. Toldy-Ferencz-u. 41.
 Wabrosch Béla gépész-mérnök Salgó-Tarjáni aczélgyár
 Walheim János min. tanácsos I. Országház-u. 21.
 960 Walkó Lajos gymn. tanuló V. Dorottya-u. 6.
 Wartha Vincze műegy. tanár VI. Szabolcs-u. 41.
 Wartha Vinczéné műegy. tanár neje " " "
 Wälder Pál asztalos VIII. Gólya-u. 36.
 Wehrmann Frigyes hivatalnok IV. Kecskeméti-u. 4.
 965 Weigert Károly kerületi esküdt VI. Szerecsen-u. 65.
 Wein János vízv. igazgató II. Szalag-u. 11.
 Weisz Marianna háztulajdonosnő I. Verbóczy-u. 3.
 Weisz Miksa könyvvezető VI. Rózsa-u. 59.
 Weixlgärtner Vincze akad. festő és rajztanár II. Ilona-u. 10.
 970 Weixlgärtner Vinczéné " " "

	Weninger Vinceze magyar általános hitelbank	V. Nádor-u. 12.
	Wesztermayer Sándor ép.-asztalos	VI. Felső erdősor 48.
	Wesztermayer Ignáczné hiv. neje	VIII. Vig-u. 9.
	Wettstein Gyula járásbíró	I. Uri-u. 68.
975	Winkle Nándor üveg- és tükörker.	IV. Kigyó-u. 8.
	Dr. Wladár Tivadar ügyvéd	II. Fő-u. 19.
	Wohlemann Béla férfiszabó	IV. Rózsa-tér 6.
	Wohlmuth Béla hivatalnok	VI. József-körút 53.
	Wimmer Antalné tábornok neje	I. Országház-u. 9.
980	Xanthus János nemz. muzeumi őr	VII. Damjanich-u. 44.
	Zahora Nándor ny. hivatalnok	VIII. Kerepesi-út 17.
	Zaitz László központi takarékpénzt. hivatalnok	IV. Deák-u. tak.-pénztár
	Zarka Miklós min. tanácsos	IX. Csillag-u. 8.
	Zeiler Kálmán hivatalnok	X. Család-u. 43.
985	Zellhofer István könyvvezető	VIII. Röck Szilárd-u. 19.
	Zimányi Alajos kir. közjegyző	II. Lánczhid-u. 2.
	Zirzen Janka képezdei igazg.-nő	VIII. Andrássy-út 65.
	Zückler Rezső hivatalnok	V. Sas-u. 5.
	Zückler Bódog gymn. tanuló	" " "
990	Zückler Armin jogász	" " "

V. Csoporttagok.

	Elemi leányiskola VI. osztálya	II. Iskola-u.
	A II. ker. állami elemi tanitónő- képezde I. osztálya	II. Csalogány-uteza.
	A II. ker. állami elemi tanitónő- képezde II. osztálya	" " "
	A II. ker. állami elemi tanitónő- képezde III. osztálya	" " "
	A II. ker. állami elemi tanitónő- képezde IV. osztálya	" " "
995		" " "

MÉRLEGEK ÉS ELŐIRÁNYZAT

AZ

1892. ÉVRŐL

Dr. Szalay Gyula

Dr. Vassó Károly

A mérleg megállapítását a könyvelő

Budapest, 1892. január 1.

Előirányzat

amely a könyvben van

Mérleg az „Országos Állatvédő-

Bevétel

	arany	frt	kr.
Áthozat 1891. évről		282	31
és 1 drb arany	1		
Tagsági díjak fejében		863	
Városi segély		50	—
Ajándékok:			
Grünzweig Lujza úrnő 2.—			
Borsódi Ágnes „ 5.—			
Elpis Melena „ 14 48		21	—
Oldal János úr	2		
Hermaun O. 10 drb 10 frkos arany 100 frk.			
Takarékkönyvben van		213	—
	Arany frank	100	3 1429 83
			1429 83

Kimutatás az „Országos
„Alaptőkéjéről“

	frt	kr.	frt	kr.
Alapító összeg	1250.—			
Hozzá Elpis Melenától	35.—			
Matulay Frigyesné hagyatéka	200.—	1485		
Ebből kivételtett és az Elpis alapra adatott		35	—	1430 —
tehát az „Alaptőke“ <i>Egyezernégyszázharmincz forint,</i> mely összeg, a pesti magyar keresked. bank Józsefvárosi fiókintézetében „432“ számú könyvecskében van elhelyezve.				

Dr. Verédy Károly
egyl. elnök.

Dr. Szalkay Gyula
igazgató-titkár.

A mérleg megvizsgálatván, a könyvekkel

Budapest, 1893. január 4.

Andreánszky Antal
mint a közgyűlés által erre

Egyesület“ egyleti pénzeről. 1892. év.

Kiadás

Előírányozva		arany	frt	kr.
40.—	1. Kleinschmied-féle szerszámokra		33	64
30.—	2. Birkanyirási gép kikölcsönzésére és minta-nyírás		—	—
130.	3. Madár-etető számla		89	40
100.—	4. Jutalomdíj képezdéknek		100	—
50.—	5. Könyvtár-számla		36	66
80.—	6. Fűtés, világítás számlája		40	06
14.—	7. Ujévi ajándékokra		11	50
120.—	8. Beszerzések (Wertheim-cassa, ottomán stb) .		121	—
36.—	9. Iroda-szolga számlája		38	—
50.—	10. Irodai költségekért		45	77
30.—	11. Előre nem látható kiadásokért		81	30
	12. Tisztviselők díja:			
200.—	Főtítkár 200.—			
100.—	Jegyző 100.—			
100.—	Pénztáros 100.—			
150.—	Pénzbeszedő 150.—		550	—
	13. Három rendőri ellenőrnek 3 arany	3		
1230	Egyenleg mint pénzkészlet 100 frank és	3	1137	33
			232	50
			1429	83

Állatvédő-Egyesület“

„Elpis Melena“ alapítványáról.

	frt	kr.	frt	kr.
Alapítványi küldemény	165	—		
Korábbi küldemények	35	—		
Későbbi küldemények	24	—		
Összesen			224	—
azaz írva: <i>Kettőszázhuszonnégy forint</i> , mely összeg az Osztr. magyar I. ált. tisztviselő egyesület budai tak. előleg-társulatánál van letéve.				

Knoll Lenke

egyl. pénztáros.

egyenlőnek és helyesnek találtatott.

Ujhelyi Sándor

megbízott egyleti tagok.

leg

alapítvány"-ról 1892. évben.

Kiadás.

A fő- és szék- városi tanács által helyben hagyott elő- irányzat.						
frt	kr.		frt	kr.	frt	kr.
1200	—	1. Naptár kiadása			897	11
		2. Irodalmi munkálatokra:				
		a) Hermann Ottó tiszteletdíja 100 frank aranyban	48	—		
100	—	b) Népies röpiratokra	100	—		
100	—	c) Elbeszélésekre	100	—		
		d) Állatok örére	44	19		
100	—	e) Állatorvosi munkálatokra	120		412	19
100	—	3. Jutalmakra:				
		a) 37 rendőrnek à 5 frt.	185	—		
		b) 4 közúti vaspálya-kocsisnak	20	—		
		c) 3 posta-kocsisnak	15	—		
		d) 3 comfortáblis-kocsisnak	15	—		
		e) 3 fiakkeres kocsisnak	15	—		
		f) 3 nagyfuvaros-kocsisnak	15	—		
		g) 3 erdőőrnek	26	—		
		h) 3 cselédnek	9	—	300	—
300		4. Nyomdai költségekre	—		308	05
200		5. Posta- és szétküldési költségekre	—		183	59
300		6. Lakbérre	—		300	—
200		7. Szerkesztő díja	—		200	—
		8. Remuneráció:				
		Főtitkár	—			
		Pénztáros	50	—		
		Felügyelő	35	—		
		Expeditor	15	—	100	—
					2700	94
		Egyenleg, mint pénzkészlet				95
2600					2701	89

Dr. Szalkay Gyula

igazgató-titkár.

Knoll Lenke

egyesületi pénztáros.

a könyvekkel egyezőnek találtatott.

Ujhelyi Sándor

megbizott számvizsgálók.

EGYLETI ELŐIRÁNYZAT

az 1893. évre.

Bevétel.

Tagdíjak után	800	frt	—	kr.
Alapítványi kamatok 1430 frtról	57	"	20	"
Ajándékok (körülbelül)	20	"	—	"
Fennmaradt összeg	232	"	50	"
A föv. tanács segélye	50	"	—	"
Összesen	1157	frt	70	kr.
és aranyban fennmaradt			100	frank.

Kiadás.

1. Madár-etetésért (eledel, etetők, asztalkák)	70	frt	—	kr.
2. Pályázatokra, középiskolai önképző köröknek á 5 frt...	60	"	—	"
3. Kiadandó munkák beszerzése	200	"	—	"
4. Figyelmeztető táblák készítése	50	"	—	"
5. Jutalmazásokra	150	"	—	"
6. Könyvtár, folyóiratok, könyvkötők ; beszerzések	50	"	—	"
7. Fűtés, világítás	40	"	—	"
8. Újévi ajándékok	12	"	50	"
9. Irodai szükségletek	40	frt	—	kr.
10. Helyiség-takarítás á 4 frt	48	"	—	"
11. Előre nem látható kiadások	30	"	—	"
12. Tisztviselők díjazása				
Igazgató-titkár	200,	egyletéből	200	frt
Pénztáros és jegyző	200,	"	100	"
Felügyelő és pénzbeszedő	200,	"	100	"
			400	" — "
Összes kiadások	1150	frt	50	kr.

Budapest, 1893. január 7-én.

Dr. Verédy Károly,
kir. tanácsos, elnök.

Dr. Szalkay Gyula,
igazgató-titkár.

Röck Szilárd

„Állatvédelmi alapítvány“

ELŐIRÁNYZATA

az 1893-ik évre.

B e v é t e l.

Az 55.500 frtnyi hagyaték áll:

38.000 frt a pesti kereskedelmi bank záloglevélből, ennek évi 5% kamatja...	1900	frt	—	kr.
17.500 frt készpénz, 4% kamatja	700	„	—	„
A februárban felvett pénz kamatja novemberig	30	„	—	„
Összes bevétel	2630	frt	—	kr.

K i a d á s.

1. Naptár összes költségei	900	frt	—	kr.
2. Népies röpiratokra	100	„	—	„
3. Állatorvosi pályázatokra	50	„	—	„
4. „Állatok Óré“-re	100	„	—	„
5. Jutalmakra	300	„	—	„
6. Nyomdai költség	300	„	—	„
7. A szerkesztő tiszteletdíja	200	„	—	„
8. Lakbér	300	„	—	„
9. Szétküldési költség	100	„	—	„
10. Tisztviselők díjazása:				
a) pénztáros és jegyzőé 200 frt, Röck-alapból	100	„	—	„
b) felügyelő s pénzbeszedőé 200 frt. Röck-alapból	100	„	—	„
11. Előre nem láthatók	50	„	—	„
Összes kiadások	2600	frt	—	kr.

Budapest, 1893. január 7-én.

Dr. Verédy Károly,
elnök.

Dr. Szalkay Gyula,
igazgató titkár.

Tartalom.

<i>Hivatalos rész.</i>	Lap
1. Évi jelentés az 1892. évről	1
2. Elpis Melena alapító oklevele	9
3. Hermann Ottó határozati javaslata	9
" " a határozat megokolása	10
4. A választmány indítványa a bécs-berlini távlovaglás tárgyában	11
5. Miniszteri állatvédelmi rendelet	12
6. Közgyűlési választások	14
7. Közgyűlési kitüntetések	14
 <i>Nem hivatalos rész.</i>	
<i>Értekezések.</i>	
1. Az állatok szerepe az emberek történetében, Kántor Lászlótól	17
2. A nők és az állatvédelem, Szirmai Jánostól	23
3. Tárca: Egy igaz történet, Szekeres Margittól	17
 <i>Tagok névjegyzéke.</i>	
Tisztikar és választmány	30
Tiszteleti tagok	32
Alapító tagok	33
Család tagok	35
Rendes tagok	35
Csoport tagok	56
Egyesületi mérleg 1892-ről	58
Röck Sz. alapítvány mérlege 1892.	60
Egyleti előirányzat 1893-ra	62
Röck Sz. alapítvány előirányzata 1893-ra ..	63
Egyesületi mondanivalók a boritékon.	
Kivonat az alapszabályokból a boritékon.	

- e) érdemek elismerése és jutalmazás;
f) tapasztalás alapján idevágó törvények, rendeletek és szabályzatok korszerű fejlesztése.

Tagság.

6. §. Az egyesület tagjai:

1. Alapítók, kik egyszer s mindenkorra legalább is 20 frtnyi alapítvánnyal járulnak az egyesület céljaihoz.

2. Rendes tagok, kik 3 évi időtartamra iratkoznak be és 1 frtnyi évi díjat fizetnek. Évenként tagságigazolási bázrát kapnak.

5. Csoporttagok: Ide oly csoportozatok tartoznak, melyek rendszeren csak egy évig állanak fenn. Ilyenek a fi- és női tanodák osztályai, akadémiái és egyetemi társulatok, önképző-körök, nyelvi és egyéb egy évre terjedő tanfolyamok. Ezek egy évre együttesen egy forint lefizetésére köteleztetnek; egy évre terjedő bázrát kapnak.

7. §. Az egyesületnek tagja lehet minden feddhetlen jellemű egyén kor- és rangkülömbőség nélkül, a ki az egyesületnek egy rendes vagy alapító tagja által ajánlatott, vagy sajátkezű nyilatkozatot küld be.

A tagság megszűnése.

13. §. A tagság megszűnik:

a) a kötelezett 3 év leteltével, ha a kilépés a titkárságnál legkésőbb a kötelezett 3 évi időszak utolsó hónapjában bejelentetett. Előleges írásban beadandó lemondás nélkül a tagsági kötelezettség további 3 évig tart.

A fiók-egyesületek.

19. §. Vidéken fiók-egyesület alakítására 30 tagnak ily célból való egyesülése szükséges.

A fiók-egyleti tagdíj-bevétel két harmada a fiókot illeti ottani céljai- és szükségleteire, egy harmada pedig a központba szállítandó; ennek fejében a fiók-egylet az anyaegylet kiadványaiban, évkönyvében és egyéb előforduló segélyeszközökben részesül.

Kitüntetések és jutalmazások.

24. §. a) *Tiszteleti tagokká* való választás által; a kitüntetés az állatvédelem terén szerzett érdemek mérve szerint lehet elnöki, alelnöki vagy titkári is;

b) *dicsérő oklevél* által, melyet az egyesületi tagoknak és nem tagoknak, kiváló működése elismerésül nyújt;

c) *elismerő oklevél* oly egyének számára, kik az állatvédelmet különös gonddal művelik és általában az állatok védelmére kelnek;

d) *elismerő nyilatkozat* rendőri közegeknek és oly egyének számára, kik a reájuk bízott állatokkal emberségesen bannak;

e) pénzbeli jutalom cselédek vagy más alkalmazottak számára az állatok kiváló gondozásáért; rendőri alsóbb közegek számára kiváló szolgálatkészségért és éberségért az állatvédő-egyesületi tagokkal és azok ügyeivel szemben.

Az „Országos Állatvédő Egyesület“ kiadványai:

1. **Védjük az állatokat.** I. Évkönyv az 1882. évre, szerkesztve Herman Ottó főtitkár által. I. kiadvány. Elfogyott.
2. **Az állatok védelme.** II. Évkönyv az 1883. évre, szerkesztve Herman Ottó főtitkár által. II. kiadvány. Elfogyott.
3. **Állatbarát.** Havi folyóirat 1884 - 1886. Szerkesztve Szallenbach Imre másodtitkár által. III. kiadvány. Elfogyott.
4. **III. Évkönyv.** Az 1887. évre, szerkesztve dr. Szalkay Gyula főtitkár által. IV. Kiadvány.
5. **IV. Évkönyv.** Az. 1888. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. V-ik, tévesen IV. kiadványnak nyomtatva.
6. **V. Évkönyv.** Az 1889. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. VI-ik, tévesen V. kiadványnak nyomtatva.
7. **Katalog** der ausgestellten Objecte in Wien und Köln 1890. und kurze Geschichte der Thierschutz-Bestrebungen in Ungarn. VII-ik, tévesen VI. kiadványnak nyomtatva.
8. **VI. Évkönyv.** Az 1890. évre, szerk. dr. Szalkay Gy. főtitkár által. VIII. kiadvány.
9. **Az Állatok Öre.** I. év. 1., 2., II. év. 3., 4., 5., III. év. 1., 2., 3., 4.
10. **Röpiratok.** 1., 2. és 3. szám. X. kiadvány.
11. **Elbeszélések.** 1. és 2. szám. XI. kiadvány.
12. **VII. Évkönyv.** Az 1891. évre XII. kiadvány, szerk. dr. Szalkay.
13. **Az Orsz. Állatvédő Egyesület könyvtára.** 1. Ne bántsát az állatot. K. Nagy Sándor, kir. törv. bírótól, 200 koronával jutalmazott pályamű. 40 elbeszélés a nép és az ifjúság számára. Diszesen kötve aranyozott felirással 40 kr., társulati tagoknak 30 kr. Rózsa Kálmánnál kapható. VIII., Szentkirályi-uteza 30. szám.
14. **Állatvédő.** 1893. évkönyv. Ára 10 kr. postán küldve 15 kr.

Lauffer Vilmos kiadásában megjelent:

15. **A libapásztor.** Elbeszélés az ifjúság és a nép számára, írta Seemann Gábor, polgáriskolai igazgató. Az Országos Állatvédő Egyesület által *koszorúzott pályamunka.*